

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Πολυπλοκότητα αφήγησης και περιγραφής εικόνας σε υγιή
ενήλικο πληθυσμό :πilotική έρευνα**

**Complexity of picture narration and description in a healthy adult
population: pilot study**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: Πετροπούλου Παρασκευή

Πετράκου Γεωργία-Ελένη

Παναγιώτου Σεραφίνα-Δαυΐνα

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Δρ. Αιμιλία Μίχου

ΠΑΤΡΑ -2019

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
1.ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ.....	5
1.1.Εισαγωγή.....	5
2.ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	9
2.1.Σκοπός της εργασίας.....	9
2.2.Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.....	10
3.ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	14
3.1.Δείγμα-Συμμετέχοντες.....	15
3.2. Όργανα Μέτρησης.....	16
3.3. Χρόνος και Χώρος διεξαγωγής της έρευνας.....	19
3.4. Πιλοτική Έρευνα.....	20
3.5.Διαδικασία Μέτρησης.....	21
4.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	24
4.1.Ανάλυση αποτελεσμάτων.....	24
4.2.Δημογραφικά.....	25
4.3.Ερωτήματα.....	28
5.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	37
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	43

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ερευνητική εργασία είναι βασισμένη στην ανάλυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου, όροι οι οποίοι αποτελούν βάση για τη διεξαγωγή της. Η έρευνα βασίστηκε στην ανάλυση τριών ηλικιακών ομάδων ανδρών υγιούς πληθυσμού, των 21 έως 50 ετών. Τα άτομα αυτά κλήθηκαν να συμπληρώσουν τις απαντήσεις του σταθμισμένου τεστ MOCA (Montreal Cognitive Assessment) και τη Κλίμακα Άγχους και Κατάθλιψης (HADS), καθώς και ενός γενικού ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια, προχώρησαν στην περιγραφή τριών εικόνων, και συγκεκριμένα των εικόνων Cookie Theft, AST, CAT. Από την περιγραφή αυτή, ηχογραφήθηκε και συλλέχθηκε δείγμα λόγου και ομιλίας. Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί και να αναλυθεί το κατά πόσο το δείγμα λόγου κάθε ατόμου επηρεάζεται από παράγοντες όπως: το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, τη ψυχολογική κατάσταση, τις γνωστικές λειτουργίες, την ηλικία, τον τόπο καταγωγής, το χρόνο δαπάνης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον τρόπο ενημέρωσης, τον τρόπο συγκράτησης πληροφοριών, την ανάγνωση βιβλίων, το ιστορικό γλωσσικής διαταραχής καθώς και την περιπλοκότητα της εικόνας. Βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνας και κρίνοντας πάντα υπό το πρίσμα του μικρού αριθμού υποκειμένων μπορεί να ειπωθεί : 1) Το μορφωτικό επίπεδο μπορεί να επηρεάσει την πολυπλοκότητα αφήγησης και περιγραφής σταθμισμένης εικόνας 2) Το ηλικιακό γκρουπ 21-30 σημείωσε καλύτερη απόδοση στην καταμέτρηση κύριων γεγονότων 3) Ως περισσότερο περίπλοκη εικόνα κρίθηκε από τα υποκείμενα η AST ωστόσο, τα περισσότερα απόντα γεγονότα σημειώθηκαν στην CAT. Συγκεφαλαιώνοντας, τα αποτελέσματα καθώς και οι υποθέσεις είναι αρκετές, γύρω από τις παραμέτρους που εξετάστηκαν μέσω των εθελοντών συμμετεχόντων της παρούσας πτυχιακής εργασίας, οι οποίες δίνουν το έναυσμα για περαιτέρω συζήτηση και έρευνα γύρω από επιστημονικά θέματα που αφορούν τον τομέα της Λογοθεραπείας.

ABSTRACT IN ENGLISH

The present research study is based on the analysis of the descriptive and narrative discourse. The research was based on the analysis of descriptive language from three healthy male age group, 21 to 50 years. The aim of the work is to investigate and analyse whether oral description is influenced by factors such as: educational background, psychological condition, cognitive functions, age, place of origin, spending time on social media, the means that people use for their information, the best way to recall information, reading books, any history of language disorder as well as the complexity of the image.

The individuals were asked to complete MOCA (Montreal Cognitive Assessment) and the Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS), as well as a general questionnaire. Then the participants then were asked to describe three images, namely the Cookie Theft, the picture of Aphasia Screening Test, and the picture of Comprehensive Aphasia Test. All descriptive samples of speech were recorded.

Based on the results of the study and keeping in mind that the sample was small, it should be stated that: 1) the educational level could indeed affect how complex the picture is perceived and its description, 2) for the main events analysis, the age group 21-30 showed the best, 3) the most complex picture was the one from Aphasia Screening test (AST) according to the participants, while the picture for which the main events were termed 'missing' most was Comprehensive Aphasia test (CAT).

In conclusion, differences in the quality of performance and the complexity of the images were found. The results trigger further discussion and research on scientific issues related to speech and language therapy.

1.ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

1.1.Εισαγωγή

Η αξιολόγηση του λόγου αποτελεί μια σημαντική συνιστώσα όσον αφορά την διάγνωση και την διαχείριση διαταραχών επικοινωνίας πολλών τύπων. Η περιγραφή εικόνας είναι μια κοινή, εύκολη και πρακτική λύση σχετικά με την συλλογή δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά μπορούν να ερευνηθούν και να αναλυθούν από ποίκιλλες σκοπιές. Πιο συγκεκριμένα, δείγμα περιγραφής εικόνας μπορεί να ερευνηθεί σε γλωσσική, επικοινωνιακή, πραγματολογική ή κοινωνική βάση. Η περιγραφή εικόνας χρησιμοποιείται συχνά για την συγκέντρωση δειγμάτων αφηγηματικού λόγου. Αυτό συμβαίνει είτε με μεμονωμένες εικόνες, είτε με σειροθετήσεις. Η περιγραφή εικόνας έχει το πλεονέκτημα να παρέχει μια τυποποιημένη προσέγγιση στη δειγματοληψία γλώσσας κι επιτρέπει την σύγκριση διάφορων ομάδων. Έτσι πέρα από τις γλωσσικές διαδικασίες μεταξύ των προτάσεων, διευρύνουμε και τις γλωσσικές γνώσεις. Το θέμα της παρούσας ερευνητικής εργασίας εστιάζει στον αφηγηματικό και περιγραφικό λόγο σε υγιείς ενήλικες, βάσει εντοπισμού των κύριων γεγονότων των εικόνων που τους χορηγήθηκαν. Πιο συγκεκριμένα, χορηγήθηκαν η εικόνα της Διαγνωστικής Αφασίας της Βοστώνης (Cookie-theft), η εικόνα του Comprehensive Aphasia Test (CAT) και η εικόνα του Aphasia Screening Test (AST). Στην κάθε μια από αυτές είχαν ορισθεί 6 έως 7 κύρια γεγονότα, βάσει των οποίων αναλύθηκαν και τα δείγματα περιγραφής και αφήγησης των υποκειμένων. Το δείγμα της έρευνας περιλαμβάνει ενήλικες άνδρες τριών ηλικιακών ομάδων. Η πρώτη ηλικιακή ομάδα περιλαμβάνει άνδρες από 21-30 ετών, η δεύτερη ηλικιακή ομάδα περιλαμβάνει άνδρες από 31-40 ετών και η τρίτη ηλικιακή ομάδα περιλαμβάνει άνδρες από 41-50 ετών. Η ευρεία ηλικιακή γκάμα είχε ως στόχο ένα όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικό συμπέρασμα.

Βασιζόμενοι στα δείγματα που συλλέχθηκαν, ακολούθησε ανάλυση και σύγκριση μεταξύ των δειγμάτων των υποκειμένων, μέσω καταγραφής των κύριων γεγονότων κάθε εικόνας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση επιλέχθηκε να ξεκινήσει από τον περιγραφικό και αφηγηματικό λόγο, όροι οι οποίοι αποτελούν βάση για τη διεξαγωγή της έρευνας. Η περιγραφή περιλαμβάνει τη γλωσσική αναπαράσταση αντικειμένων, φαινομένων ή καταστάσεων, δηλαδή οντοτήτων με σχετικά σταθερή ταυτότητα και

σύσταση. Οι οντότητες αυτές αντιλαμβάνονται μέσω της εμπειρίας, επεξεργάζονται νοητικά και εν τέλει επιδιώκεται από το άτομο να γνωστοποιηθούν στον ακροατή ή αναγνώστη, για ποικίλους λόγους (όπως είναι η ενημέρωση, η μεθοδική πληροφόρηση, η πειθώ κ.ά.). Η περιγραφή είναι 'τέχνη' του χώρου και απαντά σε ερωτήματα του τύπου τί είναι το X αντικείμενο, φαινόμενο ή κατάσταση, ποια είναι τα στοιχεία που το συγκροτούν, πώς οργανώνεται στο χώρο, ποια μέθοδο ακολουθεί η οργάνωσή του. Η περιγραφή αποτελείται από δύο μορφές: την αντικειμενική, η οποία ο γράφων ή ο ομιλητής αποφεύγει να αναμειχθεί προσωπικά ή να υποδηλώσει τη στάση του απέναντι σε αυτό που περιγράφεται, γεγονός που εξηγεί και τη κυριαρχία του τρίτου ρηματικού προσώπου. Στην υποκειμενική περιγραφή, ο γράφων ή ο ομιλητής, επιλέγει να περιγράψει λεπτομέρειες που συνυπάρχουν με τα συναισθήματα που τον κυριεύουν τη δεδομένη στιγμή, και για το λόγο αυτό το ρηματικό πρόσωπο που επιλέγεται είναι συχνά το πρώτο, που εισάγει στον λόγο τη διάσταση της γλωσσικής υποκειμενικότητας. Το συνηθέστερο οργανωτικό μοντέλο μιας ολοκληρωμένης περιγραφής είναι ο λεγόμενος σκελετός. Σκελετός είναι το δομικό σχήμα που περιλαμβάνει γνωστές και άγνωστες (στον αποδέκτη) πληροφορίες για μια κεντρική έννοια, την περιγραφόμενη. Οι σκελετοί δείχνουν γενικά ποια στοιχεία βρίσκονται σε συμπαράθεση, δεν δείχνουν με ποια σειρά θα γίνουν τα πράγματα ή με ποια σειρά αναφέρθηκαν πράγματα που έγιναν. Κι αυτό, γιατί η περιγραφή είναι 'στατικός', φωτογραφικός' τύπος απεικόνισης του πραγματικού, σε αντιδιαστολή προς την αφήγηση, που είναι 'δυναμικός' τύπος. Η περιγραφή αποδίδει το "είναι", ενώ η αφήγηση το "γίνεσθαι" της φυσικής/ κοινωνικής πραγματικότητας. Στην αφήγηση ένα πρόσωπο/ πράγμα/ ομάδα /θεσμός /ιδέα, παρουσιάζεται δυναμικά, καθώς ενεργεί, κινείται ή μεταβάλλεται μέσα στο χρόνο. Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η περιγραφή ανήκει στα στατικά στοιχεία ενός κειμένου, ενώ η αφήγηση στα δυναμικά, αφού η πρώτη, μας δίνει πληροφορίες σχετικά με το 'είναι' και η δεύτερη με το 'γίνεσθαι' των πραγμάτων.

Η πραγμάτωση της έρευνας λοιπόν, βασίστηκε στην ανάλυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου ενηλίκων στον οποίο περιλαμβάνεται: Ο λόγος, η κοινωνική χρήση της γλώσσας, που αποτελείται από την φωνολογία, γραμματική, σύνταξη, πραγματολογία και σημασιολογία. Ο λόγος ορίζεται ως ένα κωδικοποιημένο σύστημα

μέσω του οποίου οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους προφορικά ή γραπτά. Από την άλλη, η ομιλία είναι η πραγμάτωση του λόγου και αποτελεί το εργαλείο που χρησιμοποιούμε για την μετάδοση ενός μηνύματος, καθώς και το πώς οργανώνονται και τοποθετούνται οι αρθρωτές για την παραγωγή του. Στα υποσυστήματα της ομιλίας περιλαμβάνονται η αναπνοή, η φώνηση, η αντήχηση, η άρθρωση και η προσωδία. Αν και ο λόγος και η ομιλία είναι πολύ σημαντικοί παράμετροι μιας ορθά ολοκληρωμένης επικοινωνιακής διαδικασίας, η 'υγιής αντίληψη' των υποκειμένων της έρευνας είναι απαραίτητη. Η αντίληψη, είναι μία ερμηνευτική διαδικασία, μέσω της οποίας οι πληροφορίες που έρχονται από το περιβάλλον ερμηνεύονται για να σχηματίσουν αντικείμενα, γεγονότα, πρόσωπα κλπ. Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι να δοθεί το έναυσμα για τη δημιουργία μίας βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει νόρμες. Οι νόρμες αυτές, θα περιλαμβάνουν την αναμενόμενη περιεκτικότητα του λόγου του ελληνικού πληθυσμού σε ενήλικες. Μ' αυτό το τρόπο, το προτεινόμενο έργο στην πρόοδο της επιστήμης και της γνώσης διευκολύνει την εξέλιξη της λογοθεραπευτικής παρέμβασης και αξιολόγησης του υγιή και μη υγιή πληθυσμού. Επομένως, δίνεται το κίνητρο για περαιτέρω ανάλυση του δείγματος λόγου και ομιλίας και μέσω διαφορετικών εργαλείων, γεγονός που τη καθιστά σημαντική για τη πρόοδο της επιστήμης γύρω από την Λογοθεραπεία.

Η δημιουργία νορμών στην επιστήμη της Λογοθεραπείας αποτελεί μέσω το οποίο να μεν διευκολύνει την διαδικασία της παρέμβασης, αλλά το πιο σημαντικό προσθέτει επιπλέον αντικειμενικότητα και αξιοπιστία. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας έδωσαν την δυνατότητα απάντησης και υπόθεσης σε ποίκιλλα θέματα. Το μορφωτικό επίπεδο είναι πληροφορία η οποία πάντα επιδιώκεται να αντλείται από το ιστορικό του εκάστοτε ασθενή. Το δείγμα των εθελοντών και η ανάλυση του έδειξε (βλ. γράφημα 5) ότι συνδέεται άμεσα με την πολυπλοκότητα και ικανότητα ορθής αφήγησης και περιγραφής εικόνων. Υποκείμενα με μορφωτικό επίπεδο που αντιστοιχούσε σε τριτοβάθμια εκπαίδευση ή μεταπτυχιακές σπουδές σημείωσαν μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχίας σε περιγραφή κύριων γεγονότων που λάμβαναν χώρα στις εικόνες που επιλέχθηκαν να χορηγηθούν από τα υποκείμενα με μορφωτικό επίπεδο πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η κλίμακα άγχους και

κατάθλιψης HADS έδειξε ότι οι συμμετέχοντες της ηλικιακής ομάδας 21-30 επέλεξαν απαντήσεις οι οποίες φανερώνουν υψηλότερα επίπεδα άγχους πάρα κατάθλιψης. Απεναντίας, οι συμμετέχοντες της ηλικιακής ομάδας των 41-50 έδειξαν με τις απαντήσεις τους ότι αντιμετωπίζουν υψηλότερα επίπεδα κατάθλιψης. Ως συμπεράσματα αυτού και του γεγονότος ότι το ηλικιακό γκρουπ των 21-30 σημείωσε καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά τα κύρια γεγονότα των εικόνων, μπορεί να ειπωθεί ότι τα υψηλότερα επίπεδα κατάθλιψης είναι ανάλογα με την μεγαλύτερη ηλικία, γεγονός που δείχνει να επηρεάζει και την πολυπλοκότητα της περιγραφής και αφήγησης. Επιπλέον, τέθηκε στους συμμετέχοντες η ερώτηση σχετικά με το ποια εικόνα από αυτές που περιέγραψαν θεώρησαν περισσότερο πολύπλοκη. Η απάντηση που δόθηκε από τους περισσότερους ήταν η εικόνα AST έναντι των άλλων (COOKIE THEFT – CAT). Παρ' όλα αυτά αξίζει να σημειωθεί ότι η εικόνα με το μεγαλύτερο ποσοστό απόντων κύριων γεγονότων ήταν η εικόνα CAT. Βάσει αυτού, μπορεί να διατυπωθεί η υπόθεση ότι η εικόνα AST ενώ εμπεριέχει περισσότερα υποκείμενα (γυναίκα-άνδρας-παιδί-αυτοκίνητο) ως εκ τούτου και ενέργειες, θεωρήθηκε η περισσότερο περίπλοκη. Η εικόνα CAT η οποία περιέχει λιγότερα υποκείμενα και αντικείμενα, οι ενέργειες αυτών δεν είναι τόσο ξεκάθαρες. Τα κύρια γεγονότα εμπεριέχουν και ενέργειες που είναι πιο έμμεσες (π.χ Αγόρι προειδοποιεί άνδρα) και γι' αυτό τον λόγο ίσως δυσκόλεψε περισσότερο τους συμμετέχοντες. Τέλος, το δείγμα των 15 αρρένων αποτελεί υπο-ομάδα μεγαλύτερου πληθυσμού γεγονός που σηματοδοτεί τη συνέχεια της έρευνας και τη δυνατότητα πιο αντικειμενικής σύγκρισης σχετικά με την ηλικία των συμμετεχόντων.

2.ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1.Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι η συλλογή δεδομένων προκειμένου να διερευνηθεί και να διατυπωθεί το κατά πόσο:

A) υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε 3 εικόνες σταθμισμένων τεστ που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του περιγραφικού λόγου ενηλίκων όσον αφορά την πολυπλοκότητα και περιπλοκότητα των γεγονότων προς περιγραφή βάσει

i) της απόφασης των συμμετεχόντων

ii) της ανάλυσης του περιγραφικού λόγου των ενηλίκων για την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση σχετικά με τα γεγονότα.

B) εάν συγκεκριμένοι παράγοντες όπως το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, η ψυχολογική κατάσταση, οι γνωστικές λειτουργίες, η ηλικία, ο τόπος καταγωγής, ο χρόνος που δαπανά κάποιος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο τρόπος ενημέρωσης, ο τρόπος συγκράτησης πληροφοριών, η ανάγνωση βιβλίων, πιθανό ιστορικό γλωσσικής διαταραχής, επηρεάζουν τη απόδοση του ατόμου όσον αφορά την ικανότητα στον αφηγηματικό και περιγραφικό του λόγο.

Η ολοκλήρωση της έρευνας δίνει το έναυσμα για τη δημιουργία μίας βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει νόρμες. Οι νόρμες αυτές, θα αναγράφουν την αναμενόμενη περιεκτικότητα του λόγου του ελληνικού πληθυσμού σε υγιείς ενήλικες για τη χρήση συγκεκριμένων εικόνων κατά την αξιολόγηση και κατά πόσο η περιεκτικότητα του λόγου επηρεάζεται από διαφορετικούς παράγοντες.

2.2.Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Υπάρχουν πολυάριθμα αξιολογητικά τεστ που η βάση τους είναι η περιγραφή εικόνας, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση διαφόρων επιπέδων λόγου και ομιλίας. Η εικόνα ως εργαλείο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αναλόγως τη διαμόρφωσή της και αυτό που απεικονίζει, για την αξιολόγηση της άρθρωσης, της φωνολογίας, της φωνολογικής ενημερότητας, της μορφολογίας, της σύνταξης, της πραγματολογίας, της σημασιολογίας και του λεξιλογίου σε υγιή και μη υγιή πληθυσμό. Η χορήγηση εικόνας κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, αποτελεί έναν εύκολο, γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο να εξεταστούν ταυτόχρονα εκτελεστικές και γνωστικές λειτουργίες. Επιπλέον, η περιγραφή εικόνας μπορεί να χρησιμοποιηθεί αξιολογητικά και για την ανάλυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου, τομέας που θα ερευνηθεί στη παρούσα πτυχιακή εργασία. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία και τη κλινική πρακτική, υπάρχουν ποικίλα σταθμισμένα τεστ, τα οποία συμπεριλαμβάνουν πέρα από διαφορετικές αξιολογητικές δοκιμασίες και την περιγραφή εικόνας.

Κάποια από τα πιο διαδεδομένα είναι:

1. Boston Diagnostic Aphasia Examination - BDAE ,Goodglass & Kaplan, 1983, (Διαγνωστική Εξέταση της Βοστώνης για την Αφασία): Αξιολογείται η ροή του λόγου, η κατανόηση του προφορικού λόγου, η κατονομασία, η προφορική ανάγνωση, η επανάληψη, η παρουσία και το είδος παραφασίας, ο αυτοματοποιημένος λόγος, η κατανόηση, η ανάγνωση και η γραφή.
2. Δοκιμασία κατονομασίας της Βοστώνης (Boston Naming Test) (Karian et al.,2001, ελληνική έκδοση από Simos et al.,2011a,2011b): Η Διαγνωστική Δοκιμασία της Βοστώνης για την Αφασία διαιρείται σε πέντε μέρη τα οποία αφορούν επιμέρους λειτουργίες του λόγου (Goodglass & Kaplan, 1983). Τα μέρη αυτά είναι: συζήτηση και περιγραφικός λόγος, ακουστική αντίληψη, προφορικός λόγος, ανάγνωση και γραφή.
3. WAB – R test: Στο ανιχνευτικό αυτό τεστ, περιλαμβάνεται η δοκιμασία κατονομασίας και εύρεσης λέξης. Οι στόχοι αυτού του τμήματος της δοκιμασίας σχεδιάστηκαν για να μετρήσουν την ικανότητα ενός ασθενή στην κατονομασία και τη

σημασιολογική επεξεργασία, την επίδραση της σημασιολογίας και της φωνολογικής ενημερότητας στις απαντήσεις του ασθενή, και τις ικανότητές του στην εύρεση λέξεων. Στον τομέα της γλώσσας μετράται η σημασιολογική επεξεργασία, η λεξικογραφική πρόσβαση και η εύρεση λέξης.

4. PALPA (Psycholinguistic Assessment of Language Processing in Aphasia, Kay et al. 1997): Το κλινικό αυτό εργαλείο, αποτελείται από 60 αυστηρά ελεγχόμενες δοκιμασίες που ελέγχουν την ορθογραφία, την φωνολογία, την αντιστοίχιση εικόνας-λέξης, την μορφολογία και την σύνταξη. Οι δοκιμασίες γίνονται μέσω λεκτικής ανάκλησης, επανάληψης και κατονομασίας εικόνων.

5. PPT (Pyramids and Palm Trees (Howard & Patterson, 1992): Αποτελεί ένα σημασιολογικό τεστ μνήμης, που μετρά την ικανότητα πρόσβασης σε λεπτομερείς σημασιολογικές πληροφορίες μέσω της αντιστοίχισης λέξεων-εικόνων.

6. Rice Wexler Test of Early Grammatical Impairment (Mabel L. Rice, Kenneth Wexler): Το οποίο περιλαμβάνει εικόνες για αξιολόγηση των μορφημάτων και της δομής μιας πρότασης σε παιδιά ηλικίας 3-8 ετών που μιλούν την αμερικάνικη γλώσσα.

7. TAWF (Test of Adolescent/Adult Word Finding, D. J. German): Το κλινικό αυτό εργαλείο αξιολογεί τη χρήση ουσιαστικών και ρημάτων μέσω κατονομασίας εικόνας, κατονομασίας και περιγραφής, σημασιολογικής κατηγοριοποίησής και χρησιμοποιείται σε παιδιά και ενήλικες ηλικίας 12-80 ετών.

8. TWF-2 (Test of Word Finding-Second Edition, D. J. German): Το οποίο είναι μία δεύτερη έκδοση του TAWF και αξιολογεί τη χρήση ουσιαστικών και ρημάτων μέσω κατονομασίας εικόνας, κατονομασίας και περιγραφής, σημασιολογικής κατηγοριοποίησης και χρησιμοποιείται σε παιδιά 6.5-13 ετών.

9. NIHSS (National Institutes of Health Stroke Scale): Είναι μία κλίμακα 15 στοιχείων με βαθμολογία 0-4, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της επίδρασης του εγκεφαλικού επεισοδίου σε επίπεδο συνείδησης, αμέλειας, λόγου, οφθαλμοκίνησης, μυϊκής ισχύς άκρων, αταξίας, δυσαρθρίας, προσανατολισμού, και απώλειας αισθήσεων.

10. S-CAT (Secord Contextual Articulation Test): Το οποίο χρησιμοποιείται για τη διάγνωση φωνολογικών και αρθρωτικών διαταραχών και εφαρμόζεται πριν, κατά τη διάρκεια και έπειτα από τη θεραπεία.

11. Cookie-Theft Picture (Boston Diagnostic Aphasia Examination, Goodglass & Kaplan, 1983): Ένα διαδομένο κλινικό εργαλείο για τη διάγνωση νευρολογικών επικοινωνιακών διαταραχών. Είναι μια εικόνα η οποία απεικονίζει την «κλοπή του μπισκότου». Σκοπός είναι η παραγωγή αφηγηματικού λόγου. Σε περίπτωση που αυτός είναι φτωχός μπορούν να υποβληθούν κάποιες βοηθητικές ερωτήσεις. (Goodglass et al., 2013): Παραδείγματος χάριν 1. Πώς συνδέονται τα πρόσωπα της εικόνας; 2. Τι γίνεται πίσω από την πλάτη της μητέρας; 3. Γιατί το μικρό κορίτσι λείπει στο αγόρι να κάνει ησυχία; 4. Γιατί πιστεύετε ότι το αγόρι μπορεί να χτυπήσει; 5. Τι άλλο συμβαίνει ακριβώς μπροστά από τη μητέρα;

12. Snodgrass (Snodgrass, Smith, Feenan, & Corwin, 1987): Το οποίο εξετάζει την αξιοπιστία της εναλλακτικής μορφής μιας εικόνας Snodgrass της σιωπηρής μνήμης. Σε αυτή τη δοκιμή, καθορίζονται κατώτατα όρια αναγνώρισης για κατακερματισμένες εικόνες. Οι ίδιες κατακερματισμένες εικόνες εμφανίζονται και πάλι, αναμειγνύονται με νέες αποσπασματικές εικόνες. Η **εντατική μνήμη** υποδεικνύεται από τη μείωση του ορίου αναγνώρισης από την πρώτη σε δεύτερη παρουσίαση. Η αξιοπιστία της εναλλακτικής μορφής είναι χαμηλή έως μέτρια, ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο μέτρο, ανεξαρτήτως της διάρκειας της δοκιμής.

13. MOCA: Η αξιολόγηση της γνωστικής ικανότητας του Μόντρεαλ (MoCA) είναι μια ευρέως χρησιμοποιούμενη αξιολόγηση για την ανίχνευση της γνωστικής εξασθένησης. Η δοκιμασία MoCA είναι μια δοκιμή 30 σημείων μιας σελίδας που χορηγείται σε περίπου 10 λεπτά. Το MoCA αξιολογεί διάφορους γνωστικούς τομείς: Την ανάκληση βραχυπρόθεσμης μνήμης, τις ορολογικές ικανότητες, τις πολλαπλές πτυχές των εκτελεστικών λειτουργιών, την προσοχή, την συγκέντρωση, την μνήμη εργασίας, την γλώσσα και τέλος τον προσανατολισμό.

14. Το TOPL-2 (Test of Pragmatic Language) είναι ένα σταθμισμένο τεστ που παρέχει μια επίσημη αξιολόγηση της πραγματολογικής χρήσης της γλώσσας των παιδιών. Αποτελείται από 36 εικόνες και 8 ερωτήσεις που αξιολογούν τη μεταφορική

χρήση της γλώσσας, την κατανόηση της ειρωνείας, την τήρηση των κοινωνικών κανόνων και την ικανότητα του παιδιού να κατανοεί και να επιλύει ένα κοινωνικό πρόβλημα. Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6 – 17 ετών.

3.ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι η ανάλυση του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου σε υγιείς ενήλικες καθώς κι η διερεύνηση των παραγόντων από τους οποίους μπορεί να επηρεαστεί. Προκειμένου να γίνει η συλλογή αξιόπιστων δεδομένων πάρθηκαν κάποιες αποφάσεις. Αρχικά, αποφασίστηκε πως ο τρόπος λήψης δείγματος ομιλίας θα πραγματοποιηθεί με την περιγραφή εικόνας. Έπειτα έγινε αναζήτηση σταθμισμένων εικόνων που χρησιμοποιούνται ευρέως στον επιστημονικό κλάδο της λογοθεραπείας, τόσο για αξιολόγηση όσο και για παρέμβαση, με αποτέλεσμα να επιλεγθούν τρεις από αυτές (Cookie theft, CAT, AST). Η χρήση των εικόνων στους συμμετέχοντες δόθηκε σε έντυπη μορφή. Στη συνέχεια, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν οι παράγοντες οι οποίοι παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στο σκοπό της έρευνας και μετέπειτα λαμβάνοντας τους υπό όψη, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο γενικού τύπου που απαντούν σε αυτούς. Αφού ολοκληρώθηκε αυτό το κομμάτι, έγινε αναζήτηση σταθμισμένων τεστ τα οποία θα βοηθούσαν στο να δημιουργήσουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το κάθε υποκείμενο. Τα τεστ τα οποία επιλέχθηκαν ήταν το Montreal (Montreal Cognitive Assessment, MOCA), που ερευνά το νοητικό επίπεδο του υποκειμένου, και η σταθμισμένη Κλίμακα Άγχους και Κατάθλιψης HADS. Επιπλέον, μαζί με τα παραπάνω τυπώθηκε και το έγγραφο συναίνεσης, το οποίο υπογραφόταν από τον συμμετέχοντα, τον ερευνητή και τον υπεύθυνο καθηγητή εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας. Οι εικόνες ήταν τυπωμένες σε κόλλες A4 και είχαν ασπρόμαυρη μορφή. Για κάθε εικόνα ο ερευνητής είχε δημιουργήσει πίνακες με τις πιθανές λέξεις που μπορεί να αναφερθούν από τους συμμετέχοντες με βάση αυτό που απεικόνιζαν. Αυτό έγινε για περισσότερη διευκόλυνση των ερευνητών αλλά και για τον εντοπισμό διαφορών στην χρήση λεξιλογίου. Κάθε λέξη που υπήρχε στον πίνακα των ερευνητών σημειωνόταν, ενώ όλες οι υπόλοιπες που δεν ήταν συμπληρωμένες καταγραφόντουσαν. Οι εικόνες αυτές περιλαμβάνουν σκηνές οικείες στην

καθημερινή ζωή, με ανθρώπους όπου επιτελούν μια δράση. Σε κάθε εικόνα δρα παραπάνω από ένα υποκείμενο. Ανάμεσα στα υποκείμενα και στο σκηνικό της κάθε εικόνας υπάρχει μια ροή. Μέσω αυτών λοιπόν, το άτομο θα μπορούσε να περιγράψει πιο εύκολα αυτό που βλέπει – αντιλαμβάνεται αλλά και να χρησιμοποιήσει πιο πλούσιο λεξιλόγιο. Τέλος, οι εικόνες έχουν και ελάχιστα ανακριβή στοιχεία με σκοπό

να εξετασθεί κι η κριτική ικανότητα του κάθε υποκειμένου. Όσον αφορά το ερωτηματολόγιο γενικού τύπου που αποτελείται από ερωτήσεις σχετικές με το φύλο, την ηλικία, την εκπαίδευση, το ιατρικό - οικογενειακό ιστορικό καθώς και ερωτήσεις που βοηθούν στον σκοπό της έρευνας, ήταν και αυτό τυπωμένο σε κόλλες Α4 με την μορφή αριθμημένων ερωτήσεων κι από κάτω πιθανών απαντήσεων που είτε συμπλήρωνε ο συμμετέχοντας, είτε σημείωνε με ένα σημάδι την απάντηση που τον κάλυπτε. Τα σταθμισμένα τεστ HADS και MOCA ήταν σε παρόμοια μορφή εξίσου. Τα δυο αυτά τεστ είναι μετρήσιμα και στην ολοκλήρωση τους διεξάγουμε τα αποτελέσματα και τα συγκρίνουμε με βάση τις τιμές που έχουν σταθμιστεί.

3.1. Δείγμα-Συμμετέχοντες

Στους συμμετέχοντες περιλαμβάνονται συνολικά 15 υγιείς ενήλικοι άνδρες. Συγκεκριμένα 5 άνδρες ηλικίας 21-30 ετών, 5 άνδρες ηλικίας 31-40 ετών και 5 άνδρες ηλικίας 41-50 ετών. Η επιλογή των συμμετεχόντων ήταν τυχαία και πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, την Πάτρα και περιοχές της επαρχίας. Βασική προϋπόθεση για την επιλογή των ατόμων αφορούσε την κατάσταση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας. Τα άτομα δεν παρουσίαζαν κάποια σωματική βλάβη, νοητική έκπτωση ή ψυχοπαθολογία. Προτού ξεκινήσει η διαδικασία, υπογράφηκε έντυπο συναίνεσης από τους δοκιμαζόμενους, στο οποίο αποσαφηνιζόταν ο σκοπός της ερευνητικής εργασίας, η περιγραφή της διαδικασίας που θα ακολουθούσε, οι προσδοκώμενες ωφέλειες και πληροφορίες σχετικά με τη δημοσιοποίηση των δεδομένων-αποτελεσμάτων. Η διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε σε οικείο περιβάλλον για τον εκάστοτε συμμετέχοντα, απουσία ηχητικών διασπαστών. Παρ' όλο που η διαδικασία δεν ήταν επεμβατική και θα διαρκούσε κάποια λεπτά, ο συμμετέχων είχε το δικαίωμα να τη διακόψει οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμούσε, είτε λόγω κούρασης είτε προσωπικών λόγων. Η συμμετοχή των ατόμων στην έρευνα

συνεπαγόταν ότι συμφωνούσαν με την μελλοντική δημοσίευση των αποτελεσμάτων της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες θα ήταν ανώνυμες και δε θα αποκαλυφθούν τα ονόματα τους. Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν, κωδικοποιήθηκαν με αριθμό, ώστε τα ονόματά τους να μην φαίνονται πουθενά. Οι συμμετέχοντες είχαν το δικαίωμα να κάνουν ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή τη

διαδικασία της έρευνας, ενώ αν είχαν οποιαδήποτε αμφιβολία ή ερώτηση, να μας ζητήσουν διευκρινίσεις. Αφού διάβασαν το έντυπο και κατανόησαν τα βήματα που θα ακολουθούσαν, υπέγραψαν το έντυπο συναίνεσης και η διαδικασία μπορούσε πλέον να συνεχίσει. Αξίζει να σημειωθεί πως όλοι οι συμμετέχοντες ολοκλήρωσαν την διαδικασία χωρίς να εκφράσουν ενόχληση ή δισταγμό, εντός 15-20 λεπτών.

3.2.Όργανα Μέτρησης

Η πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν συλλέχθηκαν μέσω της χορήγησης ερωτηματολογίου, της νοητικής εκτίμησης Montreal (Montreal Cognitive Assessment, MOCA), και της κλίμακας άγχους και κατάθλιψης (HADS). Όλα τα άτομα των ηλικιακών ομάδων, κλήθηκαν να περιγράψουν και τις τρεις εικόνες, τις οποίες θα αναλύσουμε παρακάτω. Πιο αναλυτικά, το **ερωτηματολόγιο** αποτελούνταν από 19 ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου. Οι συμμετέχοντες, απάντησαν ερωτήσεις δημογραφικών στοιχείων οι οποίες περιλάμβαναν, το φύλο τους, την ηλικιακή ομάδα στην οποία βρίσκονται, το μορφωτικό τους επίπεδο, το τόπο καταγωγής τους, το τωρινό τους επάγγελμα και τα χρόνια άσκησης αυτού, καθώς και την ύπαρξη διγλωσσίας ή όχι και την μητρική γλώσσα των συμμετεχόντων. Η παρούσα ερευνητική εργασία, είχε στόχο την ανάλυση του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου, ως εκ τούτου διαμορφώθηκαν επιπλέον ερωτήσεις από τις οποίες συλλέχθηκαν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο και το χρόνο που επιλέγουν οι συμμετέχοντες να ενημερωθούν σε καθημερινή βάση, τον χρόνο δαπάνης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον αριθμό και είδος των βιβλίων που επιλέγουν να αναγνώσουν ετησίως. Το ερωτηματολόγιο συνεχίζει με ερωτήσεις αναφορικά με το ιατρικό ιστορικό του συμμετέχοντα, προκειμένου να διασφαλιστεί η υγιής κατάσταση του, και να συλλεχθούν πληροφορίες αναφορικά με τη πιθανότητα κάποιας πρόσφατης νοσηλείας/φαρμακευτικής αγωγής ή τη παρακολούθηση κάποιας

λογοθεραπευτικής παρέμβασης στο παρελθόν. Εφόσον η διαδικασία που θα ακολουθούσε θα περιείχε την περιγραφή και αφήγηση των εικόνων Cookie Theft, CAT και AST, διατυπώθηκαν ερωτήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το άτομο δεν τις έχει συναντήσει ξανά, καθώς και σημαντική κρίθηκε η προτίμησή του ανάμεσα σε ασπρόμαυρες ή έγχρωμες φωτογραφίες και η συμμετοχή του σε κάποιο

ερωτηματολόγιο στο παρελθόν. Ο χρόνος που χρειάστηκε για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν 5-10 λεπτά.

Αφού συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο, στους συμμετέχοντες χορηγήθηκε η **Κλίμακα Άγχους και Κατάθλιψης (HADS)**, η οποία αναπτύχθηκε από τους Zigmond και Snaitth το 1983. Ο σκοπός της δημιουργίας της ήταν η προσφορά στους κλινικούς ιατρούς ενός πρακτικού, εύχρηστου και αξιόπιστου εργαλείου για την αναγνώριση του άγχους και της κατάθλιψης. Ο ρόλος της κλίμακας είναι περισσότερο ανιχνευτικός παρά διαγνωστικός. Η HADS έχει μεταφραστεί και χρησιμοποιηθεί ευρέως σε περισσότερες από 25 χώρες. Ο Herrmann, σε μια εκτεταμένη ανασκόπηση, αναφέρει ότι η HADS έχει επιδείξει αξιοπιστία και εγκυρότητα. Σε παρόμοια συμπεράσματα είχε καταλήξει και μια μεταγενέστερη ανασκόπηση. Η HADS έχει χρησιμοποιηθεί στο γενικό πληθυσμό, σε ασθενείς γενικού νοσοκομείου, σε μονάδες φροντίδας ασθενών με καρκίνο, ακόμα και σε ασθενείς με σύνδρομο επίκτητης ανοσιακής ανεπάρκειας. Έχει μεταφραστεί στα ελληνικά και έχει σταθμιστεί, με καλά αποτελέσματα, σε μονάδα παρηγορητικής φροντίδας ασθενών με καρκίνο. Η HADS, είναι μια κλίμακα που συμπληρώνεται από τον εξεταζόμενο και αποτελείται από 14 λήμματα, καθένα από τα οποία έχει 4 δυνατές απαντήσεις (0–3). Έχει σχεδιαστεί για να εκτιμά το άγχος (HADS-A) και την κατάθλιψη (HADS-D) (7 λήμματα για κάθε κατάσταση, με διακύμανση βαθμολογίας από 0 έως 21). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα λήμματα που διερευνούν την κατάθλιψη δεν περιλαμβάνουν ερωτήσεις για τα σωματικά συμπτώματα (όπως αϋπνία, ανορεξία, απώλεια βάρους, καταβολή), που είναι πολύ συχνά σε ασθενείς γενικού νοσοκομείου. Χρησιμοποιήθηκε η ελληνική μετάφραση της κλίμακας κατόπιν σχετικής αδειας από τον εκδοτικό οίκο “nFer Nelson Publishing”. Ο χρόνος που χρειάστηκε για τη συμπλήρωση της κλίμακας δε ξεπέρασε τα 5-10 λεπτά.

Τέλος, οι συμμετέχοντες, εξετάστηκαν με το ερωτηματολόγιο **Montreal Cognitive Assessment (MoCA)** που έχει σταθμιστεί στην Ελλάδα. Το MoCA, αποτελεί ένα σύντομο νευροψυχολογικό εργαλείο που περιλαμβάνει 11 δοκιμασίες για νοητικές λειτουργίες, όπως μνήμη, προσοχή, κατονομασία, προσανατολισμό και οπτικοχωρική ικανότητα, ενώ περιέχει τη δοκιμασία του ρολογιού για τον έλεγχο της

οπτικοκατασκευαστικής ικανότητας, μια δοκιμασία που μπορεί να δώσει τεράστιες ποσότητες πληροφοριών σχετικά με τις γενικές γνωστικές και προσαρμοστικές λειτουργίες, όπως η μνήμη, το πώς οι άνθρωποι είναι σε θέση να επεξεργάζονται πληροφορίες και οπτικά ερεθίσματα, καθώς ένα κανονικό σχέδιο ρολογιού σχεδόν πάντα προβλέπει ότι οι νοητικές ικανότητες ενός ατόμου είναι εντός των φυσιολογικών ορίων, ενώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως διαγνωστικό εργαλείο για την ήπια γνωστική εξασθένηση (MCI). Το MoCA, χρησιμοποιείται συχνά από τους κλινικούς και θεωρείται ως ένα εργαλείο αξιόπιστο και εύκολο στη χρήση του. Σε μελέτη στάθμισής του, έχει φανεί πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί με αξιοπιστία στην ανίχνευση περιπτώσεων με MCI ή ήπια νόσο τύπου Αλτσχάιμερ (AD). Οι Smith, Gildeh και Holmes σε μελέτη τους, κατέληξαν ότι με το MoCA δίνεται περισσότερο έμφαση στην αξιολόγηση της προσοχής και της μετωπιαίας εκτελεστικής λειτουργίας.

Αρχικά, στους συμμετέχοντες χορηγήθηκε η εικόνα CAT, έπειτα η εικόνα Cookie Theft και στο τέλος η εικόνα AST. Η εικόνα CAT, χρησιμοποιείται στο **Comprehensive Aphasia Test (CAT)**, το οποίο χορηγήθηκε σε άτομα που έχουν αφασία. Περιλαμβάνει ένα εγχειρίδιο χρήσης, μία οθόνη η οποία αξιολογεί τις ικανότητες των ανθρώπων σε μια σειρά εργασιών που μπορούν να επηρεάσουν την αποκατάσταση, μια μπαταρία η οποία παρέχει ένα προφίλ απόδοσης σε όλες τις πτυχές της γλωσσικής ικανότητας του ατόμου, ένα ερωτηματολόγιο που προσδιορίζει το βαθμό της διαταραχής και τις επιπτώσεις της αφασίας στο ίδιο το άτομο καθώς και ένα φυλλάδιο βαθμολόγησης. Επιπλέον, μέσω του τεστ ο θεραπευτής μπορεί να παρακολουθεί τις αλλαγές στη κατάσταση του αφασικού ατόμου κατά τη διάρκεια της ανάρρωσης και να παρέχει προγνωστικούς παράγοντες έπειτα από μια έγκαιρη αξιολόγηση. Η χορήγηση του τεστ μπορεί να ολοκληρωθεί έπειτα από μια ή δύο συνεδρίες και προσδιορίζει τόσο το βαθμό της αφασίας και τα ισχυρά και αδύναμα σημεία του αφασικού, όσο και τις λειτουργικές, ψυχολογικές και κοινωνικές

επιπτώσεις αυτής στη ζωή του ατόμου. Είναι ένα αξιόπιστο εργαλείο για Λογοθεραπευτές και ερευνητές και παρέχει όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες για τη γλωσσική κατάσταση των ανθρώπων σε ένα σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα (90-120 λεπτά). Η δεύτερη εικόνα που ακολούθησε, ήταν η **Cookie theft**

από την Διαγνωστική Αφασία της Βοστώνης, η οποία επιτρέπει την αξιολόγηση του ποσοστού της βλάβης του γλωσσικού φλοιού στο οξύ αγγειακό επεισόδιο, καθώς και τη μέτρηση της μεταβολής του με τη πάροδο του χρόνου. Έχει χρησιμοποιηθεί σε διάφορες κλινικές και πειραματικές έρευνες παγκοσμίως, γεγονός που επιτρέπει μελλοντικές διαγλωσσικές συγκρίσεις με βάση προηγούμενα αποτελέσματα, π.χ. με την έρευνα βάσης δεδομένων άνοιας, Dementia Bank (MacWhinney, 2007, Williams et al., 2010, Fraser & Hirst, 2016) ή και με άλλες σουηδικές μελέτες (Tyché, 2001). Μελλοντικές μελέτες δηλαδή θα εξετάσουν πρόσθετες νευρικές συσχετίσεις που προβλέπουν την ανάκτηση της γλώσσας. Η εικόνα θεωρείται μια "οικολογικά έγκυρη προσέγγιση" αναφορικά με τον αυθόρμητο λόγο (Gilles et al., 1996).

Η τρίτη και τελευταία που χορηγήθηκε ήταν η εικόνα του **Aphasia Screening Test (AST)**, ενός τεστ ανίχνευσης αφασίας για άτομα με σοβαρά προβλήματα επικοινωνίας και γλωσσικών δεξιοτήτων. Το AST τεστ, διαμορφώθηκε από μια ομάδα νευροψυχολόγων, φυσιολόγων και παθολόγων για την ανίχνευση αλλαγών των γλωσσικών ικανοτήτων των ατόμων κατά τη πάροδο του χρόνου. Η τρέχουσα μορφή του περιλαμβάνει εννέα υπο-τεστ, καθένα από αυτά αποτελείται από ένα έως 10 στοιχεία υποκλίμακα. Μπορεί να χορηγηθεί σε άτομα με κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, εγκεφαλικά επεισόδια, επιληψία, ανοξία, άνοια και άλλες εγκεφαλοπάθειες, εντός 5 έως 15 λεπτών.

3.3.Χρόνος και Χώρος διεξαγωγής της έρευνας

Η επιλογή, διαμόρφωση και τελική απόφαση όσον αφορά τα τεστ (ερωτηματολόγιο γενικού τύπου, κλίμακα HADS, MoCa, εικόνες Cookie Theft-AST-CAT) τα οποία χορηγήθηκαν στα υποκείμενα της έρευνας, χρειάστηκε 3 μήνες. Αφού πάρθηκε η τελική απόφαση σχετικά με τα όργανα μέτρησης, η χορήγηση των τεστ αυτών από τους ερευνητές προς τα υποκείμενα, διήρκεσε 4 μήνες έως ότου να ολοκληρωθεί. Η

διαδικασία χορήγησης των τεστ διαρκούσε κατά μέσο όρο 15 έως 20 λεπτά. Πιο συγκεκριμένα, θα δοθούν χρονικά όρια κατά προσέγγιση για κάθε διαδικασία που συμπεριλήφθηκε στα όργανα μέτρησης. Το πρώτο έγγραφο που παρουσιάζονταν στα

υποκείμενα ήταν το έγγραφο συναίνεσης το οποίο και υπέγραφαν έπειτα από πλήρη ενημέρωση των ερευνητών σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας αλλά και την ασφάλεια των προσωπικών τους δεδομένων. Ο χρόνος ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου ποίκιλλε αναλόγως αν θα προκύπτανε επιπρόσθετες ερωτήσεις των εθελοντών ή όχι. Ο χρόνος ολοκλήρωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνούσε τα 4 έως 5 λεπτά. Το ερωτηματολόγιο γενικού τύπου για να συμπληρωθεί από τους εθελοντές της έρευνας διαρκούσε 3 έως 5 λεπτά. Οι εθελοντές συμπλήρωναν βάσει των προσωπικών τους επιλογών και οι ερευνητές σπανίως λάμβαναν ερωτήσεις σχετικά με το ερωτηματολόγιο. Η κλίμακα άγχους και κατάθλιψης HADS για την συμπλήρωση της χρειάστηκε 4 έως 5 λεπτά. Τα υποκείμενα δεν έκαναν ερωτήσεις και συμπλήρωναν την κλίμακα, όπως προαναφέρθηκε βάσει των επιλογών τους. Στη συνέχεια, το τεστ διερεύνησης γνωστικής διαυγείας MoCa ξεκινάει με δραστηριότητες τις οποίες πρέπει να φέρει εις πέρας το υποκείμενο ανεξάρτητα, χωρίς την βοήθεια του θεραπευτή. Έπειτα ο θεραπευτής χορηγεί συγκεκριμένες δραστηριότητες τις οποίες κατανοεί ο εθελοντής και τις ολοκληρώνει. Για την ολοκλήρωση του γνωστικού τεστ χρειάστηκαν κατά μέσο όρο 5 έως 7 λεπτά. Κατά την ολοκλήρωση των τεστ, οι εθελοντές προχωρούσαν στην περιγραφή των εικόνων. Ο χρόνος ολοκλήρωσης της περιγραφής εξαρτήθηκε από το κάθε υποκείμενο αλλά προσεγγιστικά δεν ξεπέρασε τα δέκα λεπτά. Κάθε συνάντηση πραγματοποιούνταν στην οικεία είτε των συμμετεχόντων, είτε των ατόμων που είχαν αναλάβει την παρούσα ερευνητική εργασία και διαρκούσε περίπου 15 με 20 λεπτά συνολικά. Ο χώρος ήταν πάντοτε σε ήσυχο περιβάλλον, χωρίς διασπαστικούς ήχους, ώστε να μην υπάρχει κανένα εμπόδιο από την έναρξη ως την λήξη της χορήγησης. Στην αρχή κάθε συνάντησης, διευκρινιζόταν από τους ερευνητές ότι οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να διακόψουν οποιαδήποτε στιγμή θελήσουν χωρίς δισταγμό. Αξίζει να αναφερθεί πως αυτή η επιθυμία δεν σημειώθηκε από κανέναν εθελοντή της έρευνας. Τέλος, κάθε συνάντηση γινόταν με την παρουσία μόνο του συμμετέχοντα και του ερευνητή.

3.4.Πιλοτική Έρευνα

Η δοκιμή των ερωτηματολογίων, των τεστ καθώς κι όλης της διαδικασίας της έρευνας είναι τα πρώτα βήματα που πρέπει να κάνει ο ερευνητής, πριν προχωρήσει

στην έρευνα πεδίου, η οποία είναι η διαδικασία συμπλήρωσης. Η δοκιμή αυτή λαμβάνει χώρα σ' ένα περιορισμένο δείγμα (συγκεκριμένα μεταξύ των τριών ερευνητών) με στόχο την αποφυγή λαθών, τον εντοπισμό ασαφειών και ακατανόητων ορών που ενδεχομένως να δυσκολέψουν τους ερωτώμενους να δώσουν τις απαντήσεις τους. Επίσης, καταγράφεται ο χρόνος που χρειάζεται για να ολοκληρωθεί η χορήγηση, ώστε να υπάρχει μια εικόνα για το πόσο θα πρέπει να διαρκεί κάθε συνάντηση. Αυτό που επιδιώκεται μέσω της πιλοτικής έρευνας, είναι η βαθύτερη κατανόηση των δεδομένων που έχουμε να χορηγήσουμε, αλλά κι η δημιουργία μιας ιεραρχίας, για το πώς και το πότε πρέπει να δοθούν αυτά τα δεδομένα.

Στην συγκεκριμένη πιλοτική έρευνα, έγινε η χορήγηση των τεστ μεταξύ των τριών ερευνητών όπως προαναφέρθηκε. Πραγματοποιήθηκε μια συνάντηση σε ένα ήσυχο περιβάλλον με σκοπό την δοκιμή της. Οι ερευνητές είχαν μαζί τους εκτυπωμένες τις τρεις εικόνες (AST, COOKIE THEFT, CAT), τα σταθμισμένα τεστ (MOCA, HADS), το ερωτηματολόγιο γενικού τύπου, καθώς και το έντυπο συναίνεσης. Ο κάθε ερευνητής είχε μαζί του έναν καταγραφέα φωνής, ώστε να ηχογραφείται η περιγραφή της κάθε εικόνας. Αρχικά γινόταν η χορήγηση των τεστ κι αφού ολοκληρωνόντουσαν ερχόταν η διαδικασία της περιγραφής. Για να ξεκινήσει η περιγραφή της κάθε εικόνας, ο ερευνητής έλεγε την εξής φράση : «Θέλω να μου περιγράψετε τι βλέπετε στην εικόνα και να σταματήσετε μόνο όταν έχετε ολοκληρώσει». Από εκείνη την στιγμή ως και το τέλος της τρίτης εικόνας, η περιγραφή καταγραφόταν από τον ερευνητή προκειμένου να υπάρχει όλο το δείγμα ομιλίας για την μετέπειτα ανάλυση. Έτσι ολοκληρωνόταν η όλη διαδικασία της έρευνας, η οποία διαρκούσε περίπου 20 λεπτά. Αυτό επαναλήφθηκε τρεις φορές έτσι ώστε να γίνει η δοκιμή κι από τους τρεις ερευνητές.

3.5.Διαδικασία Μέτρησης

Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων καθώς επίσης και οποιαδήποτε δημογραφικά στοιχεία, αναλύθηκαν αρχικά στο Microsoft Excel, με το οποίο έγιναν οι ποιοτικές μετρήσεις του δείγματος και τα γραφήματα. Οι αποκρίσεις κατά την περιγραφή της κάθε εικόνας αναρτήθηκαν και αυτές στο excel για κάθε συμμετέχων. Παρακάτω αναλύεται πως βαθμολογήθηκαν οι αποκρίσεις των συμμετεχόντων.

Κύρια γεγονότα (main events)

Από τα δείγματα ομιλίας που καταγράφηκαν, πραγματοποιήθηκε διάκριση των κύριων γεγονότων τα οποία χρησιμοποιήθηκαν από τους εξεταζόμενους. Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε, βασίστηκε στην ιδέα του Van Dijk και Kintsch (1983), η οποία αναγνωρίζει την αναγκαιότητα σύνδεσης αναφορικά με το κύριο γεγονός, μεταξύ σχέσεων και ιδεών. Η ιδέα τους αυτή αρχικά βασίστηκε στους Nicholas and Brookshire's (1993) (Capilouto et al., 2005), στην οποία ο ορισμός που είχε προταθεί για ένα κύριο γεγονός, προέβλεπε μόνο τη χρήση ενός κύριου ρήματος, το οποίο δε μεταδίδει επακριβώς τη σχέση μεταξύ υποκειμένων και γεγονότων και δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αναφέρουν ένα κύριο γεγονός χωρίς να έχουν κατανοήσει επακριβώς τη σχέση μεταξύ των εννοιών. Στο παρελθόν είχαν γίνει παρόμοιες προσπάθειες από τους Yorkston & Beukelam (1980) καθώς και από άλλους ερευνητές. Σύμφωνα με τους Wright, Capilouto, Wagovich, Cranfill, & Davis αυτή η μέθοδος ανάλυσης στην οποία τα κύρια γεγονότα που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες για κάθε εικόνα, συγκρίνονται με αυτά που έχουν καταγραφεί από τους ερευνητές, θεωρείται αξιόπιστη και έγκυρη. Έτσι λοιπόν, κάθε δείγμα αξιολογήθηκε με το ποσοστό των κύριων γεγονότων που συμπεριελήφθησαν.

Στην παρούσα εργασία λοιπόν, ο ορισμός ενός κύριου γεγονότος διαφέρει σε σχέση με αυτή των Nicholas and Brookshire (1995). Προτού πραγματοποιηθεί η ανάλυση, και οι τρεις ερευνητές που συμμετείχαν στη διεκπεραίωση της έρευνας, διαμόρφωσαν τρεις διαφορετικές λίστες (μία για κάθε εικόνα) οι οποίες παρείχαν τα κύρια γεγονότα για κάθε ιστορία. Στη συνέχεια, οι λίστες αυτές συγκρίθηκαν μεταξύ τους και διαμορφώθηκε ένας τελικός κατάλογος βασικών γεγονότων για κάθε εικόνα, για τον

οποίο και οι τρεις ερευνητές ήταν σύμφωνοι για την ακρίβεια του. Επομένως, κύριο γεγονός θεωρήθηκε αυτό που (α)Έχει ιδιαίτερη σημασία για το σύνολο της εικόνας,

(β) Είναι ανεξάρτητο γεγονός από τα υπόλοιπα κύρια γεγονότα. Αξίζει να σημειωθεί, πως η διατύπωση ενός γεγονότος που ήταν ελαφρώς διαφορετική αλλά το περιεχόμενο της ήταν το ίδιο, ήταν αποδεκτή. Αυτή η διαδικασία, αποσκοπούσε στο να εξαλείφει κύρια γεγονότα που ήταν λιγότερο κεντρικά, αλλά και να επιτρέπει μικρές αποκλίσεις στην ερμηνεία ή τη διατύπωση του. Αυτή η διαδικασία σύγκρισης των κύριων γεγονότων που διατύπωσαν οι συμμετέχοντες με τα προκαθορισμένα κύρια γεγονότα που διαμορφώσαμε για κάθε εικόνα, είναι παρόμοια με αυτή των Nicholas και Brookshire (1995), καθώς και με άλλες έρευνες σχετικά με τη βιβλιογραφία παιδικής γλώσσας (π.χ., Chappell, 1980).

Τα κύρια γεγονότα και οι αποκρίσεις κάθε εικόνας αξιολογήθηκαν ως προς την ακρίβεια και πληρότητα τους σε: (α)ακριβές/ής και ολοκληρωμένο/η, (β)ακριβές/ής αλλά όχι ολοκληρωμένο/η, (γ)ανακριβές/ής, (δ)απών/ούσα.

Τα κύρια γεγονότα που χρησιμοποιούνται για κάθε εικόνα παρατίθενται στο Παράρτημα Α.

4.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1. Ανάλυση των Αποτελεσμάτων

Παρακάτω εξηγείται η ανάλυση των αποτελεσμάτων βάσει των στόχων του σκοπού.

Σκοπός (Α)

Υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε 3 εικόνες σταθμισμένων τεστ που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του περιγραφικού λόγου ενηλίκων όσον αφορά την πολυπλοκότητα και περιπλοκότητα των γεγονότων προς περιγραφή βάσει

- i) της απόφασης των συμμετεχόντων
Οι αποκρίσεις των συμμετεχόντων για την πολυπλοκότητα της εικόνας θα αναλυθούν ποσοτικά (συχνότητα απόκρισης)

- ii) της ανάλυσης του περιγραφικού λόγου των ενηλίκων για την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση σχετικά με τα γεγονότα.

Οι αποκρίσεις των συμμετεχόντων, όπως αναφέρθηκε σε κάθε εικόνα θα κωδικοποιηθούν για τη συχνότητα των 4 κατηγοριών απόκρισης για τα γεγονότα.

- i) Σύγκριση των αποκρίσεων για την κάθε μία από τις 3 εικόνες έλαβε χώρα με μη παραμετρικά τεστ (Friedman's test) για την διερεύνηση

- ii) ποια είναι η κύρια κατηγορία από τις παραπάνω 4 κατηγορίες, η οποία εμφανίζεται περισσότερο.

- iii) Ποιά είναι τα πιο περίπλοκα και πολύπλοκα γεγονότα σε κάθε εικόνα; Πίνακας συχνότητων αναλύθηκε για την κατανόηση της πολυπλοκότητας κάθε εικόνας.

B) Εάν συγκεκριμένοι παράγοντες όπως το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, η ψυχολογική κατάσταση, οι γνωστικές λειτουργίες, η ηλικία, ο τόπος καταγωγής, ο χρόνος που δαπανά κάποιος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο τρόπος ενημέρωσης, ο τρόπος συγκράτησης πληροφοριών, η ανάγνωση βιβλίων, πιθανό ιστορικό γλωσσικής διαταραχής, επηρεάζουν τη απόδοση του ατόμου όσον αφορά την ικανότητα στον αφηγηματικό και περιγραφικό του λόγο. Οι διάφορες παράμετροι συσχετίστηκαν με μη παραμετρικά τεστ (Spearman's correlation) για τη διερεύνηση πιθανών συσχετίσεων.

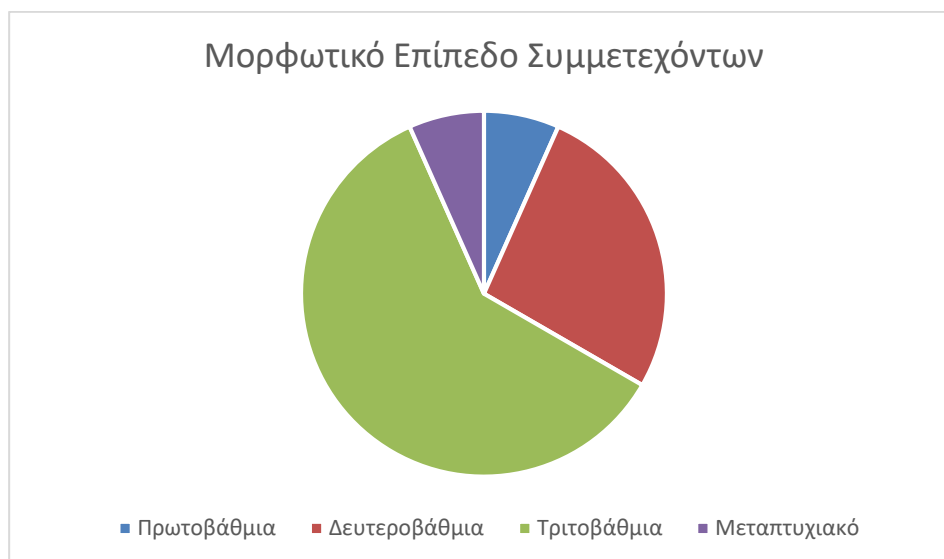
4.2.Δημογραφικά

Το δείγμα των συμμετεχόντων αποτελούνταν από 15 άρρενες ηλικίας (μέσος όρος 34.2, τυπική απόκλιση 8.5). Οι συμμετέχοντες είναι υπο-ομάδα μεγαλύτερου πληθυσμού της εργασίας, και ανήκουν σε 3 ηλικιακές ομάδες: 20 -30, 31-40, 41-50. Παρακάτω στον διάγραμμα 1 φαίνεται το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων.

Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την Ελληνική ως κύρια γλώσσα, και ένας στο νεότερο γκρουπ είναι δίγλωσσος. Οι περισσότεροι σημείωσαν ότι ο τρόπος συγκράτησης των πληροφοριών είναι περισσότερο 'οπτικός' (10/15), ότι ενημερώνονται από το διαδίκτυο καθημερινά (13/15), και ότι παρακολουθούν 2 με 3 ώρες την ημέρα τηλεόραση (12/15), δεν λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή (14/15, 1 για διαβήτη), 1 είχε παρακολουθήσει συνεδρίες για τραυλισμό, ότι δείχνουν μεγαλύτερη προτίμηση στις έγχρωμες εικόνες (10/15), ότι κανείς δεν είχε κάποιο συγγενικό πρόσωπο που στο παρελθόν είχε λάβει λογοθεραπευτική παρέμβαση και πως οι περισσότεροι είχαν συμμετάσχει και σε άλλα ερωτηματολόγια στο παρελθόν(13/15).

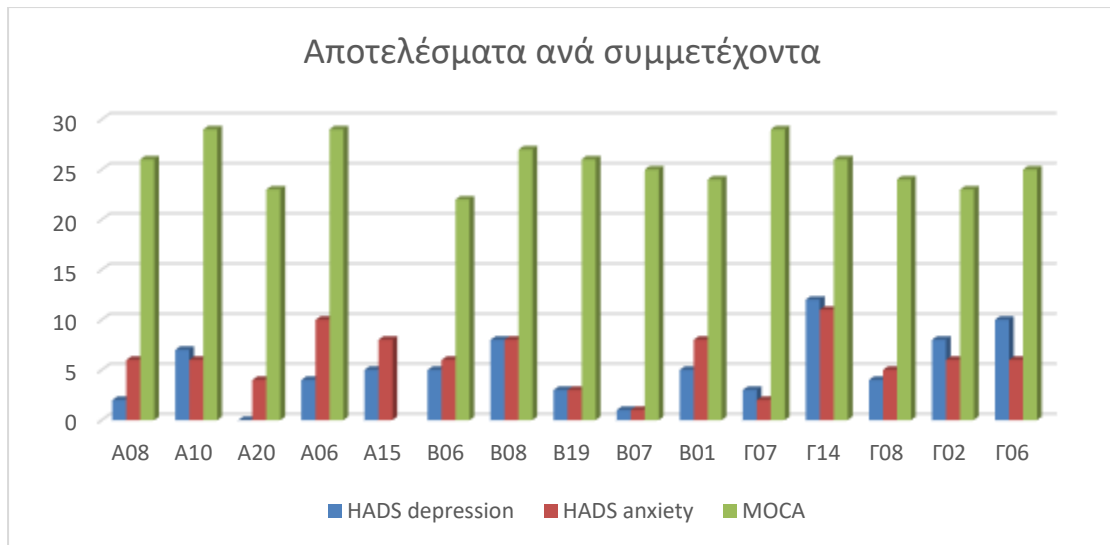
Ο μέσος όρος του HADS ήταν 11.2 ± 5.5 (\pm TA), ενώ του MOCA ήταν 25.5. Δεν υπήρχε καμία συσχέτιση ανάμεσα στα αποτελέσματα του MOCA και της ηλικίας των συμμετεχόντων, το ίδιο συνέβη και με τις τιμές του HADS. Τα αποτελέσματα του HADS ανάλογα με την ηλικία των συμμετεχόντων φαίνονται στο διάγραμμα.

Για το λόγο ότι ο αριθμός των συμμετεχόντων σε κάθε γκρουπ ήταν μικρός, δεν ήταν δυνατή η σύγκριση ανάμεσα στα ηλικιακά γκρουπ και κατ' επέκταση η ηλικία ως παράμετρος δεν εξετάστηκε περαιτέρω.

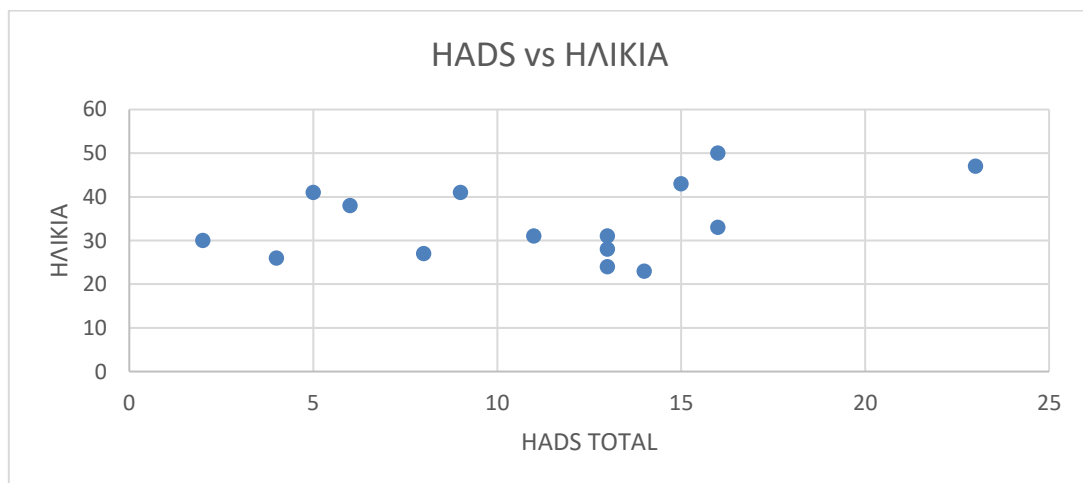
Διάγραμμα 1

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζεται το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων. Όπως είναι φανερό το μεγαλύτερο μέρος των εθελοντών αντιστοιχούσε στο μορφωτικό επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία παρέχεται από τα Πανεπιστήμια και τα Πολυτεχνεία, τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ) καθώς και τις ακαδημίες οι οποίες κυρίως καλύπτουν τον στρατό και τον κλήρο. Το αμέσως επόμενο μέρος αντιστοιχεί σε εκπαίδευση επιπέδου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία αντιστοιχεί σε δύο βαθμίδες αυτές του γυμνασίου αλλά και του λυκείου. Τέλος τα μικρότερα και σχεδόν ισόβαθμα μέρη αντιστοιχούν σε εθελοντές με εκπαιδευτικό υπόβαθρο που αντιστοιχεί σε πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο και Δημοτικό) και σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών.

Διάγραμμα 2

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζονται οι συσχετίσεις των αποτελεσμάτων του τεστ MOCA και HADS αναλόγως με την ηλικία των συμμετεχόντων. Όπως προαναφέρθηκε τα αποτελέσματα του MOCA δεν είναι δυνατόν να συσχετιστούν με την ηλικία των εθελοντών, γεγονός που αναγράφεται και στο διάγραμμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πρώτο ηλικιακό γκρουπ (21-30) παρατηρούνται χαμηλότερα επίπεδα κατάθλιψης αναλογικά με τα υψηλότερα επίπεδα άγχους. Αντιθέτως στο τρίτο ηλικιακό γκρουπ (41-50) τα επίπεδα άγχους παρατηρείται ότι είναι πιο χαμηλά σχετικά με τα επίπεδα κατάθλιψης τα οποία παρουσιάζονται πιο υψηλά.

Διάγραμμα 3

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζεται η κλίμακα άγχους και κατάθλιψης (HADS) σε συσχέτιση με την ηλικία. Όπως φαίνεται το ψυχολογικό κομμάτι στην υγεία των ατόμων κυμαίνεται σε αποδεκτά πλαίσια καθώς οι δείκτες είναι μεταξύ του 5 έως 10. Το συμπέρασμα αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως αποδεκτό εάν λάβουμε υπ' όψιν την καθημερινότητα των ατόμων σε αυτές τις ηλικίες είτε σε επαγγελματικό είτε σε

προσωπικό επίπεδο. Επιπλέον αυτό που παρατηρείται είναι πως δυο υποκείμενα στην ηλικιακή ομάδα 21-30 βρίσκονται σε πολύ καλή ψυχολογική κατάσταση ενώ ένα υποκείμενο στην ηλικιακή ομάδα των 41-50 βρίσκεται αρκετά κοντά στο ποσοστό κατάθλιψης. Ενδεχομένως από αυτό λοιπόν να θεωρήσουμε πως παίζει ρόλο η ηλικία του ατόμου καθώς οι προβληματισμοί όσο περνάνε τα χρόνια είναι περισσότεροι.

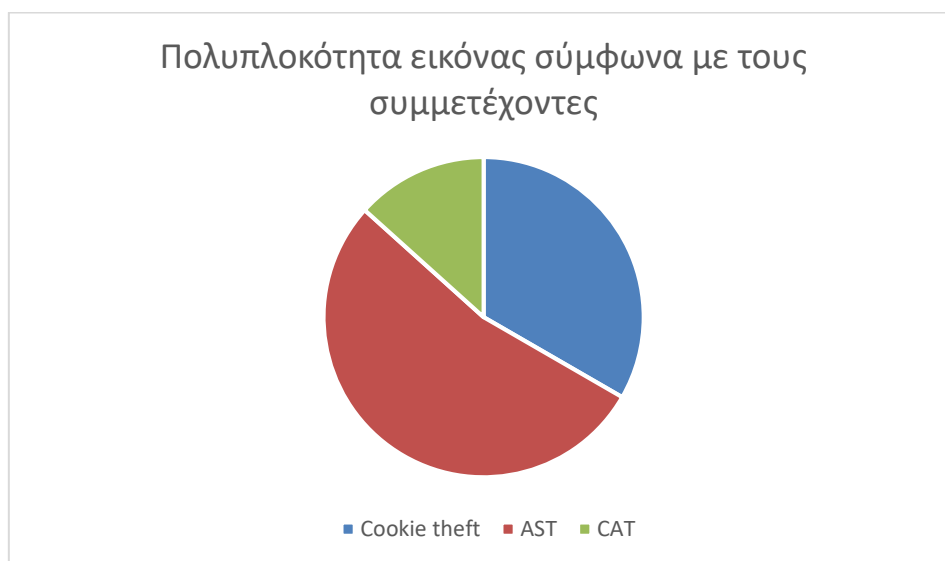
4.3.Ερωτήματα

Ερώτημα 1

Υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε 3 εικόνες σταθμισμένων τεστ βάσει της απόφασης των συμμετεχόντων?

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η επιλογή των συμμετεχόντων στην ερώτηση ‘Ποια εικόνα θεωρείτε πιο περίπλοκη;’

Οι περισσότεροι θεώρησαν ότι η περισσότερο πολύπλοκη εικόνα ήταν η εικόνα του AST.

Διάγραμμα 4

Το μεγαλύτερο μέρος των υποκειμένων θεώρησαν ότι η περισσότερο πολύπλοκη εικόνα ήταν η εικόνα του AST. Η αμέσως επόμενη στη σειρά πολυπλοκότητας είναι η εικόνα COOKIE THEFT και τέλος η εικόνα CAT.

Ερώτημα 2

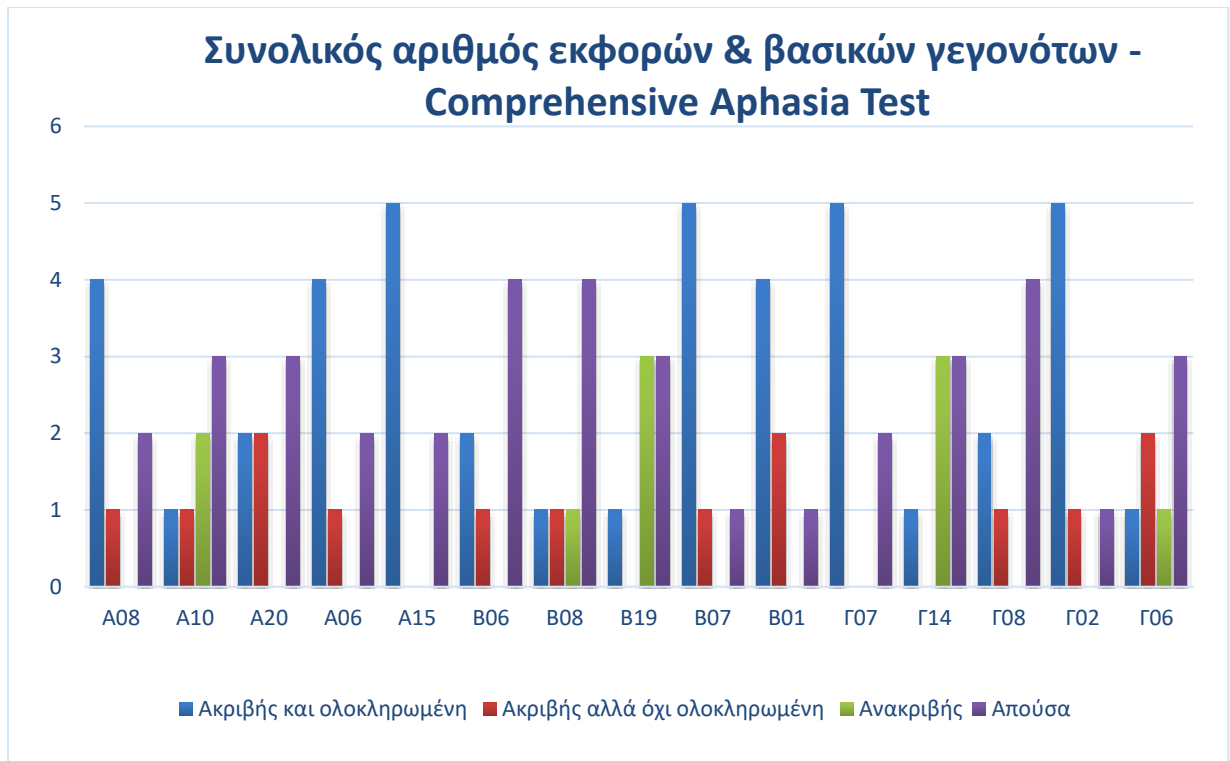
Υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε 3 εικόνες σταθμισμένων τεστ όσον αφορά το περιγραφικό λόγο των ενηλικών για την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση σχετικά με τα γεγονότα; Ποιες είναι οι αποκρίσεις των συμμετεχόντων σε κάθε μία από τις 3 εικόνες;

Παρακάτω στα γραφήματα 1,2 και 3 φαίνεται ο συνολικός αριθμός εκφορών ανά κατηγορία απόκρισης και ανά εικόνα ανά συμμετέχοντα.

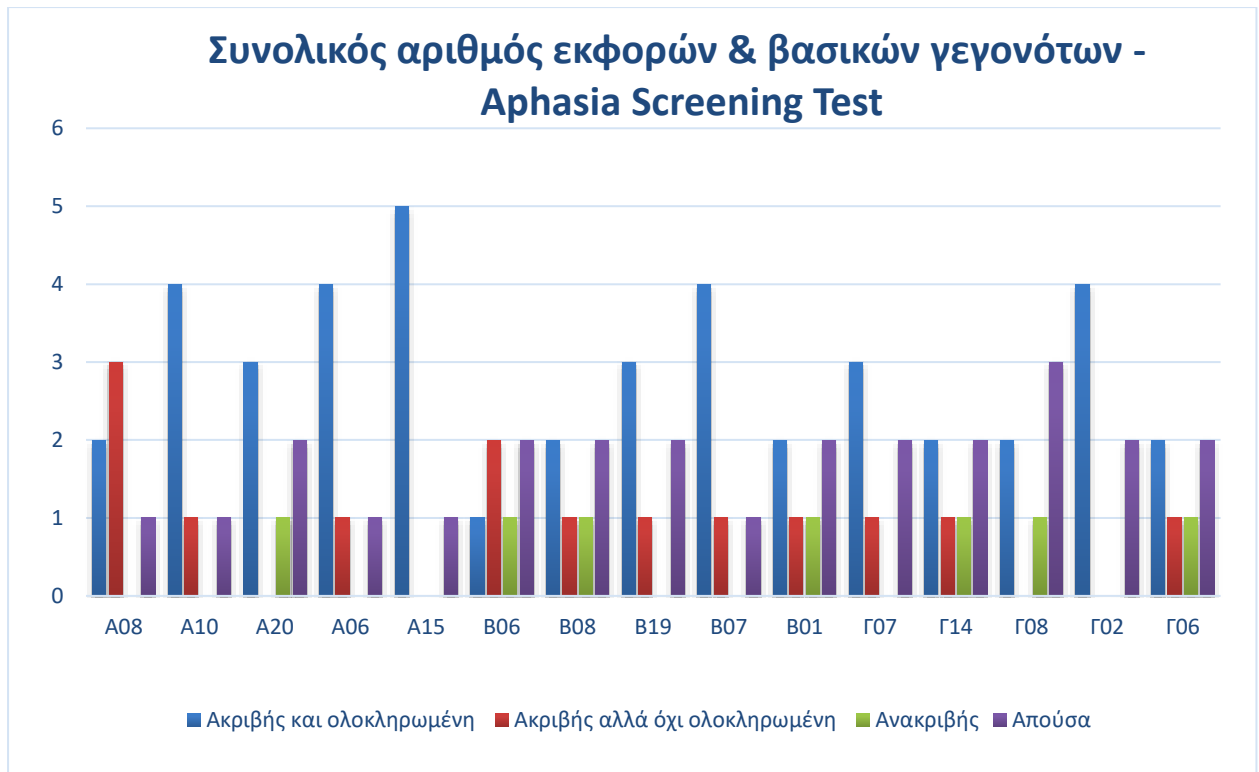
Γράφημα 1

Το παραπάνω γράφημα απεικονίζει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων για την εικόνα COOKIE THEFT. Μπορεί να παρατηρηθεί ένα αρκετά υψηλό ποσοστό σε ακριβής και ολοκληρωμένες απαντήσεις στο ηλικιακό γκρουπ των 21-30 σε αντίθεση του χαμηλότερου ποσοστού που παρατηρείται στις ηλικίες των 41-50. Ακόμη μια παρατήρηση η οποία μπορεί να τονισθεί είναι ότι στο τρίτο ηλικιακό γκρουπ είναι φανερό και ένα πιο υψηλό ποσοστό σε απόντα γεγονότα σχετικά με τα υπόλοιπα δύο γκρουπ. Τέλος, στις ηλικίες 31-40 είναι φανερό ότι υπάρχουν μεγαλύτερα ποσοστά σε ακριβή αλλά όχι ολοκληρωμένα γεγονότα σχετικά με τις άλλες δύο ηλικιακές ομάδες καθώς και το υποκείμενο με κωδικό B19 δεν σημείωσε καμία ακριβή και ολοκληρωμένη απάντηση, γεγονός που δεν έχει παρατηρηθεί στις άλλες δύο ομάδες.

Γράφημα 2

Το παραπάνω γράφημα απεικονίζει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων για την εικόνα CAT. Στη συγκεκριμένη εικόνα, μπορεί να παρατηρηθεί ότι στο πρώτο ηλικιακό γκρουπ 3 στα 5 υποκείμενα παρουσιάζουν μεγαλύτερο ποσοστό σε ακριβής και ολοκληρωμένες απαντήσεις συγκριτικά με το δεύτερο και τρίτο γκρουπ που 2 στα 5 υποκείμενα φαίνεται να έχουν μεγαλύτερο ποσοστό σε ακριβή και ολοκληρωμένα γεγονότα. Είναι επίσης φανερό ότι στην εικόνα CAT φαίνονται πολύ μεγαλύτερα ποσοστά σε απόντα γεγονότα σχετικά με την προ αναφερθείσα εικόνα, COOKIE THEFT.

Γράφημα 3

Το παραπάνω γράφημα απεικονίζει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων για την εικόνα AST. Στο α' ηλικιακό γκρουπ 4 στα 5 υποκείμενα παρουσιάζουν μεγαλύτερο ποσοστό αναφοράς σε ακριβή και ολοκληρωμένα γεγονότα έναντι των 3 στα 5 στο β' γκρουπ και 2 στα 5 στο γ' ηλικιακό γκρουπ. Επιπροσθέτως, τα απόντα γεγονότα είναι λιγότερα στις ηλικίες 21-30 και παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη συχνότητα στις άλλες 2 ηλικιακές ομάδες.

Όπως φαίνεται υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους συμμετέχοντες όσον αφορά την ακρίβεια των απαντήσεων τους σε κάθε γεγονός ενώ μερικοί δεν ανέφεραν κάποια γεγονότα. Για τις 4 κατηγορίες :

- Ακριβής και ολοκληρωμένη (ΑΟ)
- Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη (ΑΟΟ)
- Ανακριβής (ΑΝ)
- Απούσα (ΑΠ)

υπήρχε σημαντική διαφορά για την εικόνα του **cookie theft** (Friedmann's test, $p=0.008$, $\chi^2=11.7$). Περαιτέρω ανάλυση με μη παραμετρικά τεστ (Wilcoxon's) εμφάνισε ότι ο αριθμός των ακριβών και ολοκληρωμένων γεγονότων ήταν

στατιστικώς σημαντικά διαφορετικός σε σύγκριση με τον αριθμό των ‘ακριβών αλλά όχι ολοκληρωμένων’ γεγονότων ($p=0.007$, $z=-2.7$), όπως επίσης και ανάμεσα στον αριθμό των ακριβών και ολοκληρωμένων γεγονότων σε σύγκριση με τον αριθμό των ‘ανακριβών’ γεγονότων ($p=0.01$, $z=-2.5$).

Όσον αφορά την εικόνα του **AST**, υπήρχε επίσης σημαντική διαφορά ανάμεσα στις κατηγορίες των αποκρίσεων (Friedmann’s test, $p<0.001$, $\chi^2=29.9$). Περαιτέρω ανάλυση με μη παραμετρικά τεστ (Wilcoxon’s) εμφάνισε ότι οι αριθμοί των αποκρίσεων σε κάθε κατηγορία, διέφεραν στατιστικώς σημαντικά μεταξύ τους (ΑΟ έναντι ΑΟΟ : $p=0.002$, $z=-3.04$; ΑΝ έναντι ΑΟΟ: $p=0.001$, $z=-3.3$; ΑΠ έναντι ΑΟ: $p=0.018$, $z=-2.3$, ΑΠ έναντι ΑΟΟ: $p=0.018$, $z=-2.3$).

Όσον αφορά την εικόνα του **CAT**, υπήρχε επίσης σημαντική διαφορά ανάμεσα στις κατηγορίες των αποκρίσεων (Friedmann’s test, $p<0.001$, $\chi^2=19.5$). Περαιτέρω ανάλυση με μη παραμετρικά τεστ (Wilcoxon’s) εμφάνισε ότι οι αριθμοί των αποκρίσεων ανάμεσα σε 3 κατηγορίες, διέφεραν στατιστικώς σημαντικά μεταξύ τους (ΑΟ έναντι ΑΟΟ : $p=0.004$, $z=-2.8$; ΑΠ έναντι ΑΟΟ: $p=0.003$, $z=-3.01$; ΑΝ έναντι ΑΠ: $p=0.001$, $z=-3.2$).

Ερώτημα 3

Ποιά είναι τα πιο περίπλοκα και πολύπλοκα γεγονότα σε κάθε εικόνα;

Ο πίνακας συχνοτήτων αναλύθηκε για την κατανόηση της πολυπλοκότητας κάθε εικόνας, έτσι ώστε να απαντηθεί το ερώτημα ποια είναι τα περισσότερα πολύπλοκα και περίπλοκα γεγονότα της κάθε εικόνας και αν όλα τα γεγονότα απαντώνται από τους υγιείς ενήλικες. Η περιπλοκότητα και πολυπλοκότητα ενός κύριου γεγονότος αξιολογήθηκε με βάση το ποσοστό συχνότητας του.

COOKIE THEFT - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

	Γεγονός 1		Γεγονός 2		Γεγονός 3		Γεγονός 4		Γεγονός 5		Γεγονός 6		Γεγονός 7	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Ακριβής και ολοκληρωμένη	11	73.3	10	66.7	8	53.3	9	60	3	20			4	26.7
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη	2	13.3	3	20			4	26.7	2	13.3			2	13.3
Ανακριβής			2	13.3	1	6.7	1	6.7	2	13.3	12	80		
Απούσα	2	13.3			6	40	1	6.7	8	53.3	3	20	9	60

COMPREHENSIVE APHASIA TEST - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

	Γεγονός 1		Γεγονός 2		Γεγονός 3		Γεγονός 4		Γεγονός 5		Γεγονός 6	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Ακριβής και ολοκληρωμένη	5	33.3	10	66.7	11	73.3	10	66.7	7	46.7		
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη	9	60	2	13.3			2	13.3	1	6.7		
Ανακριβής			3	20	4	26.7						
Απούσα	1	6.7					3	20	7	46.7	15	100

APHASIA SCREENING TEST - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

	Γεγονός 1		Γεγονός 2		Γεγονός 3		Γεγονός 4		Γεγονός 5		Γεγονός 6		Γεγονός 7	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Ακριβής και ολοκληρωμένη	15	100	7	46.7	3	20	3	20	2	13.3	7	46.7	6	40
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη			2	13.3	2	13.3	3	20	5	33.3	2	13.3		
Ανακριβής					3	20	2	13.3	1	6.7	4	26.7		
Απούσα			6	40	7	46.7	7	46.7	7	46.7	2	13.3	9	60

Πίνακας 1

Όπως βλέπουμε στον πίνακα 1, το κύριο γεγονός που φάνηκε πιο περίπλοκο στους συμμετέχοντες αναφορικά με την εικόνα Cookie Theft, είναι το γεγονός 7, το οποίο αντιστοιχεί στη πρόταση *‘Γυναίκα δε το παρατηρεί’*, καθώς παραλείφθηκε από το 60% των συμμετεχόντων. Όσον αφορά, την εικόνα CAT, πιο περίπλοκο κρίθηκε το γεγονός 6 που αντιστοιχεί στη φράση *‘Ο άντρας δε δίνει σημασία’* διότι δεν αναφέρθηκε από κανέναν συμμετέχοντα. Τέλος, το κύριο γεγονός που φάνηκε

περισσότερο περίπλοκο στην εικόνα AST είναι το γεγονός 7, που αντιστοιχεί στη πρόταση 'Κορίτσι έχει κουβαδάκι' το οποίο παραλείφθηκε από το 60% των ατόμων. Επιπροσθέτως, το κύριο γεγονός το οποίο είχε τη μεγαλύτερη συχνότητα ως ακριβές και ολοκληρωμένο είναι το γεγονός 1 της εικόνας AST, το οποίο αντιστοιχεί στη φράση 'Η γυναίκα ετοιμάζει βάλιτσα' και απαντήθηκε από το 100% των συμμετεχόντων. Στη συνέχεια, μεγαλύτερη συχνότητα ως ακριβές και ολοκληρωμένο έχει το γεγονός 1 της εικόνας Cookie Theft που αντιστοιχεί στη φράση 'Η γυναίκα πλένει πιάτα' με συχνότητα 73.3% και τέλος, η εικόνα CAT με ποσοστό συχνότητας ακριβών και ολοκληρωμένων γεγονότων 66.7%. Η εικόνα με τα περισσότερα ακριβή αλλά όχι ολοκληρωμένα γεγονότα είναι η CAT, ενώ τα περισσότερα ανακριβή γεγονότα, εμφανίζονται στην εικόνα Cookie Theft. Όσον αφορά, τα μη αναφερθέντα κύρια γεγονότα, παρατηρήθηκε ότι η εικόνα με τα περισσότερα απόντα, είναι η CAT, στη συνέχεια η AST και τέλος η Cookie Theft.

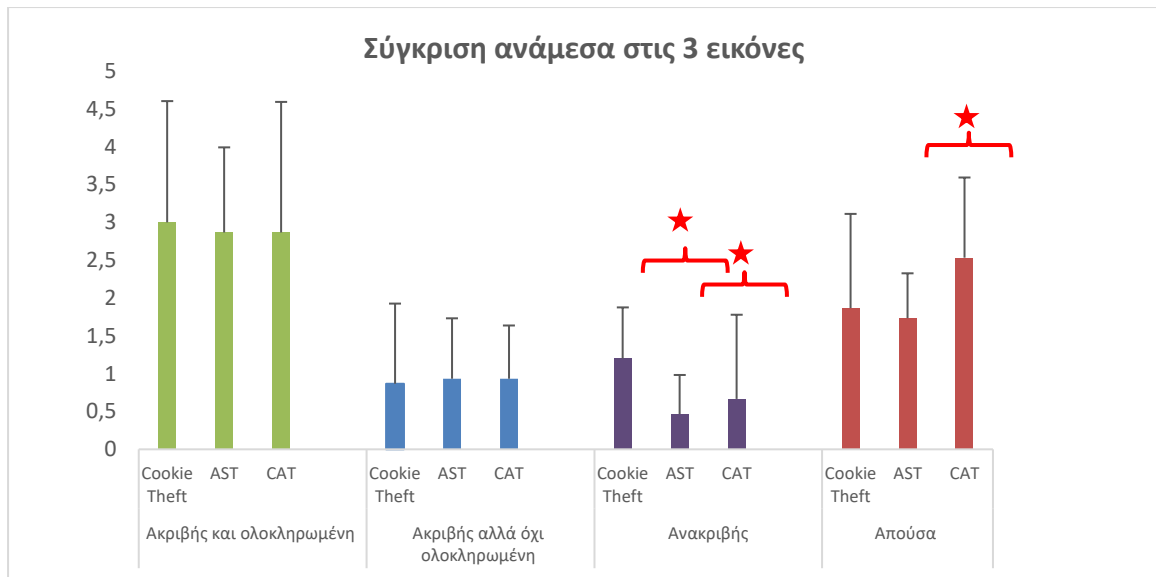
Ερώτημα 4

Πως συγκρίνονται μεταξύ τους οι εικόνες βάσει των αποτελεσμάτων / αποκρίσεων των συμμετεχόντων;

Όπως βλέπουμε και στο γράφημα 4, κατά τη σύγκριση των αποτελεσμάτων ανάμεσα στις εικόνες φάνηκε ότι ο αριθμός των ανακριβών αποκρίσεων ήταν στατιστικώς σημαντικά διαφορετικός ανάμεσα στις 3 εικόνες (Friedmann's test, $p=0.01$, $\chi^2=9.4$) καθώς επίσης και των αποκρίσεων που ήταν απύσες (Friedmann's test, $p=0.01$, $\chi^2=9.4$).

Περαιτέρω ανάλυση με μη παραμετρικά τεστ (Wilcoxon's) εμφάνισε ότι ο αριθμός των ανακριβών αποκρίσεων για τα γεγονότα ήταν στατιστικώς διαφορετικά ανάμεσα σε συγκεκριμένες εικόνες (cookie theft έναντι AST: $p=0.008$, $z=-2.6$; AST έναντι CAT $p=0.033$, $z=-2.1$).

Περαιτέρω ανάλυση με μη παραμετρικά τεστ (Wilcoxon's) εμφάνισε ότι ο αριθμός των αποκρίσεων/γεγονότων που απουσίαζαν ήταν στατιστικώς διαφορετικός ανάμεσα στη εικόνα του CAT και την εικόνα του AST ($p=0.011$, $z=6.8$).

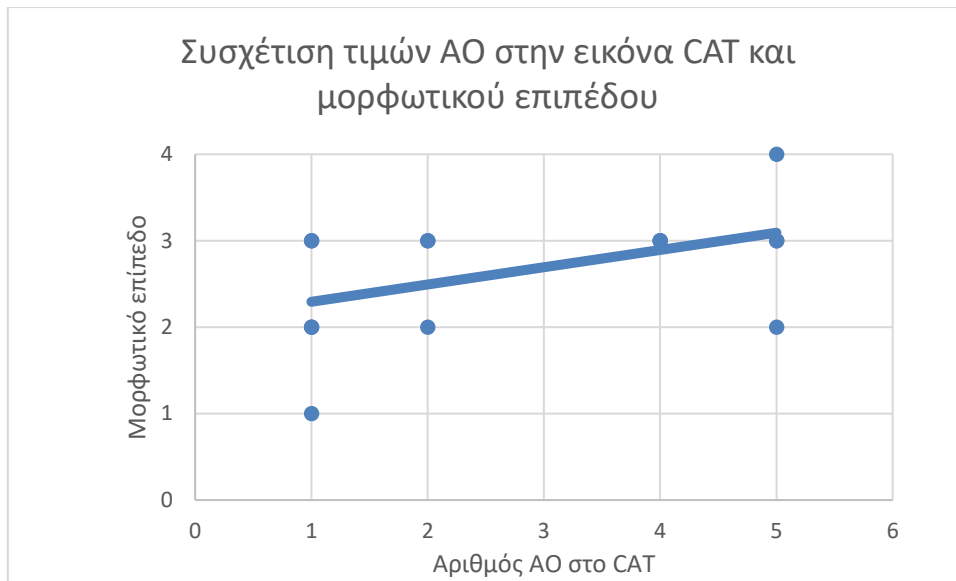

Γράφημα 4

Ερώτημα 5

Υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάζουν τη απόδοση του ατόμου όσον αφορά την ικανότητα στον αφηγηματικό και περιγραφικό του λόγο στις 3 αυτές εικόνες;

Το δείγμα ήταν πολύ μικρό για να μπορέσουμε να δούμε εάν συγκεκριμένοι παράγοντες παίζουν ρόλο στην απόδοση των βασικών γεγονότων στις 3 εικόνες. Παρόλα αυτά με τη χρήση μη παραμετρικών εργαλείων φάνηκε ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το συνολικό αριθμό ‘ακριβών και ολοκληρωμένων αποκρίσεων’ στην εικόνα του CAT ($p=0.043$, $r=0.457$, γράφημα 4) καθώς επίσης το σκορ των συμμετεχόντων στο MOCA είχε σημαντική συσχέτιση με τα ‘ανακριβή’ και ‘απόντα’ γεγονότα στο CAT ($p=0.004$, $r=0.597$ και $p=0.048$, $r=0.536$ αντίστοιχα). Παρόλα αυτά οι συσχετίσεις αυτές ήταν μέτριου μεγέθους, και μπορεί να οφείλεται στο μικρό δείγμα και πρέπει να ληφθούν με προσοχή.

Γράφημα 5

Στο παραπάνω γράφημα, στην κάθετη στήλη απεικονίζεται το μορφωτικό επίπεδο το οποίο αντιστοιχεί στους αριθμούς (1) για την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, (2) για την Δευτεροβάθμια, (3) για την Τριτοβάθμια και (4) για τις Μεταπτυχιακές σπουδές. Το γράφημα απεικονίζει την συσχέτιση τιμών σε ακριβή και ολοκληρωμένα γεγονότα όσον αφορά την εικόνα CAT και του μορφωτικού επιπέδου. Μπορεί να διατυπωθεί, λαμβάνοντας πάντα υπ' όψιν το μικρό δείγμα συμμετεχόντων, ότι όσο το μορφωτικό επίπεδο ανεβαίνει το ποσοστό επιτυχίας σε ακριβής και ολοκληρωμένες απαντήσεις είναι υψηλότερο. Το γεγονός αυτό, μας δίνει την δυνατότητα να πούμε ότι το μορφωτικό επίπεδο μπορεί να παίζει ρόλο σε μια καλύτερη απόδοση περιγραφής και πιο ξεκάθαρης οπτικής των γεγονότων και του τρόπου διατύπωσης αυτών, σχετικά με την εικόνα CAT.

5.Συμπεράσματα-Συζήτηση

Συμπερασματικά, βάσει όλων των παραπάνω, διαπιστώνουμε ότι ένας κύριος παράγοντας που θα έπρεπε να λαμβάνεται υπ' όψιν κατά την διερεύνηση της ικανότητας του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου ενός υποκειμένου είναι το μορφωτικό επίπεδο. Όσο πιο υψηλό είναι, τόσο περισσότερη πολυπλοκότητα και ακρίβεια εμφανίζεται στο δείγμα λόγου του. Η ηλικία είναι ένας παράγοντας που είναι απαραίτητο να εξετάζεται πάντα, στη συγκεκριμένη έρευνα το μικρό δείγμα δεν έδωσε τη δυνατότητα για λεπτομερειακή ανάλυση αλλά τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων έδειξαν, ότι μικρότερες ηλικίες (21-30) με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο εμφανίζουν μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχίας όσον αφορά τα κύρια γεγονότα των εικόνων που ορίστηκαν από τους ερευνητές. Επιπροσθέτως, η ψυχολογική κατάσταση η οποία εξετάστηκε μέσω της κλίμακας Άγχους και Κατάθλιψης HADS έδειξε αυξημένα επίπεδα άγχους στις ηλικίες 21-30 σε αντίθεση των υψηλότερων επιπέδων κατάθλιψης στις ηλικίες 41-50. Το γεγονός αυτό μπορεί να συνδεθεί με τα χαμηλότερα επίπεδα επιτυχίας στα κύρια γεγονότα του ηλικιακού γκρουπ των 41-50.

Ένας εναλλακτικός τρόπος ανάλυσης του δείγματος λόγου και ομιλίας των συμμετεχόντων που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, είναι αυτός των Yorkston and Beukelman (1980), ο οποίος χρησιμοποιείται και αναγνωρίζεται κλινικά για την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του, από το Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν (University of Michigan's Residential Aphasia Program, UMAP). Η μέλετη στην οποία εφαρμόστηκε η ανάλυση της μεθόδου αυτής, αποσκοπούσε στην ποσοτικοποίηση του δείγματος λόγου και ομιλίας ασθενών που βρίσκονταν σε οξεία, μέτρια και σοβαρή αφασία, μέσω της περιγραφής εικόνας Cookie Theft (BDAE) (Goodglass and Kaplan 1972). Για κάθε ομάδα ατόμων, καθορίστηκαν τρεις κλίμακες. Η μία από αυτές ποσοτικοποίησε τα κύρια γεγονότα (content units) που αναφέρονταν από τους συμμετέχοντες για την εικόνα, ενώ από τις άλλες δύο, η μία μέτρηση βασίστηκε στις συλλαβές ανά λεπτό και η άλλη στα κύρια γεγονότα (content units) ανά λεπτό. Όσον αφορά τη μέτρηση των συλλαβών, αυτές υπολογίστηκαν από τη στιγμή που ο κλινικός ολοκλήρωνε τις οδηγίες προς τους συμμετέχοντες μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Ο συνολικός αριθμός των συλλαβών, διαιρέθηκε με

τον συνολικό αριθμό των λεπτών που διήρκησε η διαδικασία (διάστημα σιωπής άνω των 30 δευτερολέπτων δεν λήφθηκε υπόψη στον υπολογισμό). Οι Yorkston and Beukelman (1980) επισήμαναν εγκυρότητα της μέτρησης αυτής καθώς επίσης και την αξιοπιστία αναφορικά με την επανεξέταση-επαλήθευση των μετρήσεων.

Ένας εναλλακτικός τρόπος ανάλυσης είναι αυτή που εφαρμόστηκε στην έρευνα των Gilson Capilouto, Heather Harris Wright, Stacy A. Wagonich, η οποία διερεύνησε τις διαφορές στο λόγο ανάμεσα σε νέα και ηλικιωμένα άτομα με αφασία και το κατά πόσο η επίδοση του ατόμου επηρεάζεται από το τύπο των ερεθισμάτων. Η ανάλυση των δειγμάτων λόγου των συμμετεχόντων, βασίστηκε στη μέτρηση CIU (μονάδες σωστών πληροφοριών) των Nicolas & Brookshire (1993) και περιελάμβανε: 1) λέξεις ανά λεπτό (WPM), 2) μονάδες σωστών πληροφοριών ανά λεπτό (CIU), 3) το συνολικό ποσοστό των σωστών πληροφοριών (%CIUs). Επιπλέον, τα δείγματα λόγου αξιολογήθηκαν και με βάση το ποσοστό των κύριων γεγονότων που αναφέρονταν από τους συμμετέχοντες. Αξίζει να σημειωθεί πως ο ορισμός ενός κύριου γεγονότος διέφερε με αυτή του Nicholas and Brookshire (1995) καθώς περιελάμβανε μόνο ένα βασικό ρήμα, περιορισμός που δεν επιτρέπει τη σύνδεση των υποκειμένων με ένα συγκεκριμένο γεγονός.

Ανάμεσα στους δύο παραπάνω τρόπους ανάλυσης, θα επιλέγαμε αυτόν της Yorkston and Beukelman (1980), καθώς θα μπορούσαμε να ποσοτικοποιήσουμε τα κύρια γεγονότα, στη συνέχεια να υπολογίσουμε τα κύρια γεγονότα που αναφέρουν οι συμμετέχοντες ανά λεπτό και τέλος να μετρήσουμε τις συλλαβές που χρησιμοποιούν ανά λεπτό. Αυτός ο τρόπος, θα αποτελούσε μια ολοκληρωμένη μέθοδος ανάλυσης του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου τόσο σε επίπεδο συλλαβής όσο και αναφοράς των κύριων γεγονότων. Επιπλέον, αποτελεί μια αξιόπιστη μέθοδος που αναγνωρίζεται και εφαρμόζεται κλινικά, επιτρέποντας την επανεξέταση των μετρήσεων. Από την άλλη μεριά, η ανάλυση Nicholas & Brookshire (1993) αναμφίβολα αποτελεί μια έγκυρη διαδικασία ανάλυσης, αλλά δε μας δίνει τη δυνατότητα επαλήθευσης των μετρήσεων και περιορίζει το κύριο γεγονός μιας εικόνας σε ένα μόνο ρήμα χωρίς να μεταδίδει επακριβώς τη σχέση μεταξύ υποκειμένων και γεγονότων.

Η συγκεκριμένη έρευνα μπορεί να προχωρήσει και σε ακόμη πιο βάσιμα αποτελέσματα λαμβάνοντας υπό όψιν κι άλλους παραμέτρους. Πιο συγκεκριμένα, θα μπορούσαν να γίνουν οι ίδιες χορηγίες-αναλύσεις και στον γυναικείο υγιή πληθυσμό έτσι ώστε να εντοπιστούν πιθανές διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα. Έπειτα, θα μπορούσαν να διαχωριστούν οι παράγοντες που παίζουν ρόλο στην έρευνα μας, τοποθετώντας τους συμμετέχοντες με βάση τα κοινά τους χαρακτηριστικά όπως το επάγγελμα, τη καταγωγή, την εκπαίδευση, το κοινωνικό – ιατρικό ιστορικό, ακόμη και το νοητικό επίπεδο ή τη συναισθηματική κατάσταση. Μ' αυτό τον τρόπο θα κατανοούσαμε καλύτερα πως ο κάθε τομέας μπορεί να συσχετιστεί με το λόγο και την ομιλία και πόσο μπορεί να επηρεάζει την πολυπλοκότητα της αφήγησης ή της περιγραφής. Επιπλέον, θα μπορούσε να γίνει χορήγηση μια άλλης μορφής εικόνων, για παράδειγμα διανυσματικών (που σχηματίζονται από τη σύνθεση γεωμετρικών σχημάτων), ψηφιογραφικών εικόνων (τετραγωνάκια που μοιάζουν με ψηφίδες, κουκκίδες ή εικονοστοιχεία) ή φωτογραφία που αποτυπώνει μια πραγματική κατάσταση. Μεταλλάσσοντας την μορφή μπορεί αυτομάτως η πλοκή μιας ιστορίας να γίνεται πιο εύκολη ή πιο περίπλοκη ή να μειώνει και να αυξάνει το ενδιαφέρον του ατόμου. Κατά την λογοθεραπευτική αξιολόγηση και παρέμβαση μια δοκιμασία που χρησιμοποιείται αρκετά συχνά είναι η σειροθέτηση εικόνων, δραστηριότητα την οποία θα μπορούσαμε να χορηγήσουμε εναλλακτικά στη παρούσα ερευνητική εργασία. Επιπλέον, είναι δυνατόν να αλλάξει και το ασπρόμαυρο μοτίβο της εικόνας σε έγχρωμο προκειμένου να ερευνηθεί εάν ο χρωματισμός ή όχι μιας εικόνας επηρεάζει τον αφηγηματικό και περιγραφικό λόγο. Πέρα από τις αναλύσεις του ίδιου φύλλου μεμονωμένα ή σε συνδυασμό αξίζει να γίνουν μελέτες και αναλύσεις ανά ηλικιακή ομάδα, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια γκάμα εργαλείων για κάθε ηλικία. Τέλος, τα αποτελέσματα που αναλύθηκαν θα μπορούσαν μελλοντικά να συγκριθούν με ομάδες μη υγιών πληθυσμών (πχ άτομα με αφασία, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, εγκεφαλικά επεισόδια, άνοια, νόσο του Parkinson, νόσο Alzheimer, σύνδρομα, κλπ.). Όσον αφορά τον λόγο και την ομιλία, θα μπορούσαν να δοθούν οι ίδιες εικόνες με περιορισμένο χρόνο ή λεξιλόγιο, προκειμένου να δούμε σε τι εστιάζει το κάθε υποκείμενο ως κύριο γεγονός μια εικόνας και τι χρήση του λόγου χρησιμοποιεί. Μια άλλη ιδιαίτερη δοκιμασία θα μπορούσε να ήταν η συνεργασία δύο υποκειμένων για περιγραφή εικόνας για να δούμε τα ποσοστά επιτυχίας τόσο στη συνεργασία, όσο και

στη διατύπωση των κύριων γεγονότων καθώς και στη χρήση του λόγου. Αυτή η μελέτη θα μας έδινε πληροφορίες αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της ομαδικής αξιολόγησης και της ομαδικής θεραπείας, για την ανάπτυξη του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου.

Αξίζει να αναφερθούν τα μειονεκτήματα της παρούσας πτυχιακής καθώς και πως αυτά θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως έναυσμα για περαιτέρω επιστημονική ανάλυση. Το δείγμα που αναλύθηκε αποτελεί υπόδειγμα μεγαλύτερης ομάδας υγιή πληθυσμού, καθώς ο αριθμός των ατόμων από τον οποίο συλλέχθηκε δείγμα ομιλίας, συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια και χορηγήθηκαν τα τεστ MoCa και HADS αποτελείται από 60 συμμετέχοντες συνολικά. Έτσι, ένα κύριο μειονέκτημα, είναι ο μικρός αριθμός των συμμετεχόντων, καθώς στη παρούσα ερευνητική εργασία αναλύθηκε το δείγμα λόγου και ομιλίας σε συσχέτιση με τα αποτελέσματα των τεστ μόνο των 15 εθελοντών. Επομένως, κρίνεται απαραίτητη η μελλοντική περαιτέρω ανάλυση και συλλογή δεδομένων περισσότερων συμμετεχόντων, καθώς το δείγμα των 15 ατόμων που αναλύθηκε στη παρούσα ερευνητική εργασία, πιθανώς επηρεάζει την αντικειμενικότητα των αποτελεσμάτων. Επίσης, μειονέκτημα αποτελεί ο μικρός αριθμός των ερευνητών που πραγματοποίησαν τη πιλοτική έρευνα. Για το λόγο αυτό, συστήνεται η συμμετοχή μεγαλύτερης επιτροπής, τόσο για την αξιοπιστία της επιλογής ιεραρχίας χορήγησης των εικόνων, ερωτηματολογίων και τεστ, όσο και για την έγκυρη διαμόρφωση των κύριων γεγονότων κάθε εικόνας, του ερωτηματολογίου και τη βαθύτερη κατανόηση των δεδομένων που χορηγήθηκε. Βάση των αποτελεσμάτων μας, αναφορικά με τα κύρια γεγονότα, παρατηρήθηκε πως το γεγονός 6 της εικόνας CAT το οποίο αντιστοιχεί στη πρόταση *‘Άντρας δε δίνει σημασία’*, δεν αναφέρθηκε από κανένα συμμετέχοντα, γεγονός που πιθανόν αναθεωρεί την επιλογή της ως ένα μεμονωμένο κύριο γεγονός. Ωστόσο, η ανάλυση μεγαλύτερου δείγματος ίσως να έδειχνε διαφορετικά ποσοστά συχνότητας τους γεγονότος και να το καθιστούσε αναμφίβολα σημαντικό. Με βάση τα παραπάνω, μελλοντικά συστήνεται η ανάλυση μεγαλύτερου δείγματος προκειμένου να γίνει μια πιο έγκυρη και αξιόπιστη συσχέτιση του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου με συγκεκριμένους παράγοντες (εκπαιδευτικό υπόβαθρο, ψυχολογική κατάσταση, γνωστικές λειτουργίες, ηλικία, τόπος καταγωγής, χρόνος που δαπανά κάποιος στα

μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τρόπος ενημέρωσης, τρόπος συγκράτησης πληροφοριών, ανάγνωση βιβλίων, πιθανό ιστορικό γλωσσικής διαταραχής, φύλλο).

Βιβλιογραφία

Γεώργιος Λυκάκος, Ελένη Ασλάνη, Βασίλειος Σπινάρης, Μαρία Τζουβάλα, Χρήστος Ιατρού, Μαρουσώ Δρόσου, Μαρία Τσιρόνη «Ανίχνευση υπάρχουσας μη διαγνωσμένης γνωστικής έκπτωσης σε ασθενείς με χρόνια νοσήματα με τη χρήση της μεθόδου ανίχνευσης της γνωστικής έκπτωσης του Montreal (MOCA)», ΑΧΑΪΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ, Τόμος 37ος, Τεύχος 1, Απρίλιος 2018

Μιχόπουλος, Χ. Καλκαβούρα, Π. Μιχαλοπούλου, Κ. Φινέτη, Γ. Καλέμη, ΜΛ. Ψαρρά, Ρ. Γουρνέλλης, Χ. Χριστοδούλου, Α. Δουζένης, Π. Πατάπης, Κ. Πρωτόπαππας, Ε. Λύκουρας «Η κλίμακα άγχους και κατάθλιψης στο Γενικό Νοσοκομείο (HADS):Στάθμιση σε ελληνικό πληθυσμό», ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ 18 (3), Αθήνα 2007

Catherine Mackenzie, Marian Brady, John Norrie & Ninik Poedjianto «Picture description in neurologically normal adults: Concepts and topic coherence», Aphasiology, 21:3-4, 340-354, DOI: 10.1080/02687030600911419, 2007

Gilson Capilouto, Heather Harris Wright, Stacy A. Wagovich, « CIU and main event analyses of the structured discourse of older and younger adults», The University of Kentucky, The University of Missouri, USA, received 21 July 2004, received in revised form 31 January 2005, accepted 24 March 2005

Holly K. Craig , Jacqueline J. Hinckley , Mary Winkelseth , Laura Carry , Joy Walley, Lisa Bardach, Barbara Higman, Peggi Hilfinger, Cheryl Schall & Diane Sheimo, «Quantifying connected speech samples of adults with chronic aphasia», Aphasiology, 7:2, 155-163, DOI: 10.1080/02687039308249503, Published online 29 May 2007

Joan Gay Snodgrass and Mary Vanderwart, «A Standardized Set of 260 Pictures: Norms for Name Agreement, Image Agreement, Familiarity, and Visual Complexity», Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory Vol. 6, No. 2, 174-215, 1980

Linda E. Nicholas, Robert H. Brookshire, «A System for Quantifying the Informativeness and Efficiency of the Connected Speech of Adults With Aphasia», Department of Veterans Affairs Medical Center and University of Minnesota Minneapolis, 1993

Παραρτήματα

Παράρτημα Α.

A.Cookie Theft

1. Γυναίκα πλένει πιάτα
2. Νεροχύτης πλημμύρισε
3. Αγόρι στο σκαμνί/σκαμπό
4. Παιδιά κλέβουν μπισκότα
5. Κορίτσι φτάνει μπισκότο
6. Βάζο πέφτει
7. Γυναίκα δε το παρατηρεί

Τα κύρια γεγονότα κάθε εικόνας αξιολογήθηκαν ως προς την ακρίβεια και πληρότητα τους σε: (α)ακριβές και ολοκληρωμένο, (β)ακριβές αλλά όχι ολοκληρωμένο, (γ)ανακριβές, (δ)απόν. Για παράδειγμα, όσον αφορά την εικόνα Cookie Theft, η πρόταση «Η Μητέρα στεγνώνει πιάτο» ή «Η κυρία πλένει πιάτα», θεωρείται ακριβές και ολοκληρωμένο κύριο γεγονός, η πρόταση «Η κυρία με τα πιάτα» ή «Η μητέρα στέκεται δίπλα απο το νεροχύτη», θεωρείται ακριβές αλλά όχι ολοκληρωμένο», η πρόταση «Η γυναίκα πλένει ρούχα», θεωρείται ανακριβές κύριο γεγονός, ενώ ένα κύριο γεγονός το οποίο δεν αναφέρεται καθόλου, χαρακτηρίζεται ως απόν.